

Plenum

Onsdag 5.10.2016 kl. 13.59—17.00

6. Debattinitiativ om extremrörelser och våld i Finland

Debattinitiativ DI 13/2016 rd

Debatt

Talman Maria Lohela: Ärende 6 på dagordningen är en aktuell debatt om extremrörelser och våld i Finland.

Den aktuella debatten inleds med en omgång gruppanföranden som får vara högst 5 minuter långa. Därefter följer tre minuter långa anföranden av inrikesminister Paula Risikko och justitie- och arbetsminister Jari Lindström.

Ledamöterna kan anmäla sig för övriga inlägg genom att trycka på knapp P. Inläggen får vara högst 2 minuter långa. Jag bestämmer ordningsföljden för dessa anföranden och enligt eget övervägande ger jag dessutom ordet för repliker som får vara högst en minut långa. Jag uppmanar ledamöterna att hålla sig till dessa nämnda tidsbegränsningar eftersom endast två timmar har reserverats för den här debatten. På det här sättet ser vi till att möjligast många ledamöter får yttra sig.

Vi inleder debatten.

Debatt

14.02 **Antti Kaikkonen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun lämmin kiitos puhemiesneuvostolle, että tähän eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteiseen keskustelualoitteeseen löytyi aika täältä täysistunnosta aika nopeasti. Kiitoksia siitä.

Arvoisa puhemies! Hallitus päätti Helsingin Asema-aukion tapahtumien jälkeen ratkaisusta, joilla puututaan ääriliikkeiden toimintaan maassamme. Nykyisten lakien soveltamista käytäntöön tehostetaan. Viranomaisille osoitetaan lisää voimavaroja. Keskusta tukee näitä ratkaisuja. Katsomme, että ratkaisut on sovitettu kestävästi yhteen ihmisten sanan- ja mielipiteen- sekä yhdistymis- ja kokoontumisvapauden kanssa. Perusoikeuksiin puuttumisen kynnys on tietoisesti asetettu korkealle. On myös ollut tärkeää, että puolueet ovat yhdessä tuominneet väkivallan, vihatteot, vihapuheen ja rasismia.

Arvoisa puhemies! Uskomme keskustassa suomalaisten odottavan meiltä päättäjiltä ennen muuta näkemystä siitä, millaisen haluamme tulevaisuuden Suomen olevan. Keskustan tavoite on uudistamalla rakentaa turvallinen, työllistävä ja tasa-arvoinen Suomi, jossa jokaisesta pidetään huolta ja koko maata kehitetään tasapainoisesti. Puolustamme myös tästä eteenpäin kansanvaltaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia. Millään väkivaltaan tai muihin rikoksiin syyllistyvillä ääriliikkeillä ei saa olla sijaa Suomessa. Kansanvallassa vaikutusvalta haetaan ja ansaitaan vaaleissa. Vaikutusvalta tulee tällöin suoraan Suomen kansalta.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Arvoisa puhemies! Työttömyys on lisääntynyt Suomessa vuosikautia. Työttömyyden ongelma on vakava, ja sillä voi olla monia sivuvaikutuksia. Kestävin tae myös yhteiskuntarauhalle on, että saamme aikaan suunnanmuutoksen ja työllisyys saadaan Suomessa vihdoin paranemaan. Keskusta on sitoutunut tekemään työllisyyden parantamiseksi kaiken voitavan. Etenkin nuoret ja pitkäaikaistyöttömät on saatava työn kautta takaisin mielekkään elämän syrjään kiinni. Jokaisella on oltava mahdollisuus tämän maan rakentamiseen omalla panoksellaan.

Arvoisa puhemies! Suomalaiseen elämänmenoon on kuulunut moniääninen ja moniarvoinen keskustelu, jonka kautta olemme pystyneet aikaansaamaan yhteisen näkemyksen, sopimaan asioista ja uudistamaan Suomea. Olen saanut aika paljon yhteydenottoja tavalisilta suomalaisilta, joiden mielestä keskustelusta on monissa asioissa tullut kahden vastapuolen toisiaan leimaavaa ja loukkaavaakin huutelua, jossa maltillisille ja rakentaville näkemyksille ei oikein ole tilaa. Mustavalkoinen vastakkainasettelu ja myös vihapuhe jylläävät etenkin nettipalstoilla ja sosiaalisessa mediassa, valitettavasti. Keskusta haluaa olla palauttamassa Suomeen keskustelukulttuuria, joka nojaa vanhaan viisauteen "arvaa oma tilasi, anna arvo toisellekin". Moniääninen ja -arvoinen keskustelu on yksi ratkaisu myös ihan kaikenlaisten ääriilikkeiden hillinnässä.

Etenkin tällaisena murrosaikana, arvoisa puhemies, eri mielipiteitä suvaitsevalle mutta ratkaisukeskeiselle keskustelulle on tarve. Uskomme suomalaisten tolkkullisen enemmistön odottavan myös tätä meiltä päättäjiltä. Eduskuntakin itse voisi kenties omalta pieneltä osaltaan olla näyttämässä esimerkkiä. Kenties. Voisimmeko lopettaa toistemme ohi puhumisen, tai ainakin vähentää sitä, ja tahallisen väärinymmärtämisen, ja sen sijaan laittaa voimavaroja ratkaisujen hakemiseen, aidosti yhdessä?

Arvoisa puhemies! Suomi on pian satavuotias. Tulevan juhlavuoden tunnus on "Yhdessä". Tuossa sanassa kiteytyy kosolti suomalaisuuden perimmäistä olemusta ja sitä, miksi olemme pärjänneet, vaikka isänmaatamme on vuosikymmenten aikana koeteltu niin sisäلتä kuin ulkoa, niin monin eri tavoin.

Hyvät kollegat! Arvoisa puhemies! On jälleen meistä itsestämme kiinni, kohtaammeko tulevaisuuden yhdessä vai erillään. Keskusta katsoo, että tämä maa pitää rakentaa yhdessä työtä tekemällä ja toisistamme välittäen. Ollaan ihmisiksi.

14.07 Sami Savio ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten eduskuntaryhmä on sitoutunut kitkemään kaikenlaisen aatteellisen väkivallan pois Suomesta. Tarkoitus ei pyhitä keinoja minkään aatteellisen päämäärän edistämiseksi, eivätkä ihmisten pahoinpiteleminen tai omaisuuden tuhoaminen yksinkertaisesti kuulu suomalaiseen yhteiskuntaan. Henkilöihin, yhteisöihin tai omaisuuteen kohdistuvat hyökkäykset eivät ole yhteiskunnallista vaikuttamista. Ne ovat rikollista toimintaa, jolle ei ole sijaa yhteiskunnassamme.

Olen varma, että kaikki eduskuntapuolueet ovat yhtäläisen sitoutuneita puolustamaan länsimaista demokratiaa. Tuomitsemme yksiselitteisesti kaiken ihmisvihan, syrjinnän ja väkivallan. Demokraattisiin ja laillisiin yhteiskunnallisiin vaikuttamiskeinoihin eivät kuulu sen enempää äärioikeiston harjoittama ihmisten potkiminen kadulla kuin radikaalin ympäristöliikkeen suosima ilkivalta ja väkivalta esimerkiksi tuhopolttojen muodossa useita EU-maita kohdanneesta terrorismista puhumattakaan.

Me perussuomalaiset emme halua Suomea, jossa vallitsee vahvemman oikeus tai anarkia. Kansan etua tulee edistää kansanvaltaisin keinoin ja kunnioittaa Suomen lakeja sekä

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

niiden puolustajia. Puolustamme sananvapautta ja vaadimme poliisille riittäviä resursseja poliittisen väkivallan kitkemiseen sekä väkivaltaan syyllistyneille kovempia tuomioita. Demokraattisessa yhteiskunnassa mielipidettä ei ilmaista virkavaltaa väkivaltaisesti vastustamalla, mailalla hakkaamalla tai polttopulloja tai kiviä heittämällä. Sitä vastoin mieliala ilmaistaan vaaleissa tai rauhanomaisissa mielenosoituksissa, joihin osallistuvien koskemattomuus on taattava.

Arvoisa puhemies! Keskustelemme nyt erittäin vakavasta asiasta. Suomalaisessa yhteiskunnassa on alkanut esiintyä säröjä, joiden korjaamiseen meidän kansanedustajien on yhteiskuntamme korkeimpina kansan valitsemina päättäjinä löydettävä ratkaisut. Ääriliikkeisiin ja poliittiseen toimintaan perustuvan väkivallan osuus suomalaisen yhteiskunnan koko väkivallasta on onneksi yhä pieni. Vuonna 2015 Suomessa tilastoiduista 30 000 pahoinpitelystä vain 17 oli ääriliikkeiden tekemiä. Silti jokainen tapaus on liikaa.

Perussuomalaisten mielestä ratkaisu ei kuitenkaan ole erillinen, tiettyjen järjestöjen toiminnan kieltävä lainsäädäntö. Nykylainsäädäntö ja viranomaisten aiempi valmistelutyö antavat jo keinot puuttua väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan. Toimeenpanossa on sitä vastoin petrattavaa. Myöskään sananvapauden rajoittaminen tai kansalaisoikeuksiin puuttuminen eivät kuulu demokraattiseen Suomeen. Historiaa lukeneet tietävät hyvin, että harkitsematon järjestöjen toiminnan kieltäminen ja sananvapauden rajoittaminen voisivat johtaa entistä radikaalimpaan maanalaiseen toimintaan. Kiellettäviksi katsottavien yksittäisten järjestöjen tai ideologioiden nimeäminen on kansalaisoikeuksien näkökulmasta arveluttavaa, eikä lainsäädäntöteitse kuulu laatia tällaisia mustia listoja. Ääriliikkeen määritelmän täytyy olla kaikille liikkeille ja ideologioille yhtäläinen, jotta poliittiset ajohajdit vältetään ja tasapuolinen kohtelu lain edessä varmistetaan.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset haluavat torjua ääriliikkeiden aiheuttamaa uhkaa siten, että nykyistä lainsäädäntöä toimeenpannaan tehokkaammin ja uhkakuviin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Sisäministeriö on julkaissut uudistetun Kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman. Kohdentamalla ohjelman keinoja radikalisoitumisvaarassa oleviin ryhmiin on mahdollista saada aikaan hyviä tuloksia.

Puolueiden, kansalaisjärjestöjen ja viranomaisten on haastettava kaikki suomalaiset osallistumaan asialliseen julkiseen keskusteluun. Mitä paremmin ääritahojen tavoitteista ollaan selvillä, sitä helpompaa on ongelmien torjunta demokraattisin keinoin, ja toisaalta, asiallisen ja perustellun keskustelun esimerkiksi maahanmuutosta on oltava jatkossakin mahdollista ilman pelkoa leimautumisesta ääriliikkeen edustajaksi. Sananvapaus on länsimaisen demokratian tärkeä kulmakivi, ja sitä tulee kunnioittaa maailmankatsomuksellisista eroista huolimatta. Yhteiskunnassamme on kiistämättä yhä lukuisia korjaamista vaativia epäkohtia. Niitä on korjattava demokratian keinoin, jolloin kansalaisten tukemat uudistukset ja todistetusti toimiva kansanvaltainen hallintojärjestelmä vievät onnistuessaan tilaa myös ääriliikkeiden kasvulta. Niin kauan kuin me yhdessä uskomme yhteisten pelisääntöjen noudattamiseen, meillä on yhteiskunta.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmä antaa tukensa hallituksen toimenpiteille, jotka edesauttavat ääriliikehdinnän kitkemistä Suomesta ja tekevät kotimaastamme turvallisemman sekä nykyisille että tuleville sukupolville.

14.12 Kari Tolvanen kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuus on ihmisen välittömin perustarve heti säällisen toimeentulon jälkeen. Turvallisuudentunteen

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

takaaminen onkin eräs järjestäytyneen yhteiskunnan tärkeimmistä tehtävistä. Euroopassa tapahtunut turvallisuusympäristön muutos on muuttanut yleistä asenneilmastoa kireämmäksi. Myös suomalaisten varsin hyvä luottamus turvallisuuteen on järkkynyt.

Muutaman viikon takaiset Asema-aukion tapahtumat ovat järkyttäneet meitä kaikkia. Äärinationalistien mielenilmauksen yhteydessä ihminen joutui vakavan väkivallan uhriksi. Teemme kaikkemme sen eteen, että vastaavia tekoja ei enää tapahtuisi. Kokoomus tuomitsee kaiken poliittisen väkivallan, rasismien ja vihapuheen. Siis kaiken poliittisen väkivallan, rasismien ja vihapuheen. Meidän tulee tehdä kaikki voitavamme, jotta väkivalloin tai muilla rikoksilla ei enää ajettaisi Suomessa aatteellisia päämääriä.

Hallitus hyväksyi viime viikolla sisäministeri Paula Risikon johdolla valmistellut toimenpiteet äärijärjestöjen toimintaan puuttumiseksi. Nyt tulee pyrkiä rajoittamaan äärijärjestöjen toimintaedellytyksiä, arvioimaan niiden laillisuutta, tehostamaan viharikosten tutkintaa ja parantamaan rikosten ennaltaehkäisyä. Väkivaltaiset äärijärjestöt eivät ansaitse lainsuojaa. Nykyinen lainsäädäntömme tuntee mahdollisuuden lakkauttaa sellainen järjestö, joka toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja. Pidämme tärkeänä, että viranomaiset ja tuomioistuimet tulevat arvioimaan Suomen vastarintaliikkeen ja muiden vastaavien järjestöjen laillisuuden.

Äärijärjestöjen toimintaedellytyksien rajoittamiseksi tulee arvioida myös mahdollisuutta kieltää äärijärjestöjen tunnusten käyttäminen ja mielenosoitusten riskiarvioinnin parantamista esimerkiksi pidentämällä mielenosoituksista ilmoittamisen määräaika. Hallitus linjasi poliisin resurssien kohdentamisesta äärijärjestöjen toiminnan selvittämiseen, ennaltaehkäisyyn ja vihapuheen tutkintaan. Viime viikonloppuna mediassa kerrotun mukaisesti viharikosten määrä on kasvanut. Erityisen huolestuttavaa on, että näissä teoissa näkyy väkivaltaisten äärijärjestöjen lisäksi radikalisoituneita yksittäisiä tekijöitä.

Poliisitutkinnassa tulee panostaa aikaisempaa paremmin siihen, että viharikoksiin liittyvät motiivit saadaan tutkittua, jotta ne voitaisiin ottaa tuomioistuimissa nykyistä paremmin huomioon. Motiivin tutkinta on kyllä kieltämättä haastavaa, mutta sitä tulisi tehostaa, jotta rikoksen vihamotiivi voidaan huomioida syyteharkinnassa nykyistä useammin.

Kukaan ei ole syntyessään rasisti. Syrjivä ajattelu ja vihapuhe ovat asioita, jotka opitaan. Esimerkiksi osattomaksi jäämisen kokemukset, syrjäytyminen ja turhautuminen ajavat etsimään merkityksiä ääriliikkeistä. Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen julkisti toukokuun alussa ohjelman rasismien ja vihapuheen estämiseksi ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistämiseksi. Merkityksellinen Suomessa -nimisessä ohjelmassa otetaan käyttöön koulutuksen, kulttuurin, nuorisotyön ja liikunnan toiminnot sen varmistamiseksi, että lapset ja nuoret oppisivat alusta alkaen suvaitsevaisiksi, toista kunnioittaviksi ja yhdenvertaisuutta arvostaviksi. Lasten ja nuorten parissa työskenteleviä kouluttamalla varmistetaan, että heillä on ammattitaitoa puuttua vihapuheeseen. Varhain puuttumalla voidaan ehkäistä vihapuheen muuttuminen vihateoiksi.

Arvoisa puhemies! Viime aikojen keskustelu on keskittynyt oikeutetusti äärinationalistiseen väkivaltaan. Sen ohella on tärkeää toimia kaiken poliittisen väkivallan kitkemiseksi. Kenenkään ei tulisi joutua pelkäämään turvallisuutensa puolesta työpäivänsä aikana. On käsittämätöntä esimerkiksi, että mielenosoituksen yhteydessä virkatehtävää hoitava poliisi tai lepovuorossa oleva bussinkuljettaja joutuu väkivallanteon tai sen yrityksen uhriksi äärijärjestöjen toimesta. Vuosittain mielenosoituksissa, tai pikemminkin mellakoissa, aiheutetaan kymmenientuhansien eurojen vahinko sivullisten omaisuudelle. Väkivallan käyttä-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

minen tai sivullisten omaisuuden tuhoaminen ei ole sallittua mielenosoittamista. Pidetään huoli, että myös näihin rikoksiin puuttumiseen on riittävät keinot.

Arvoisat kansanedustajat, meillä päättäjillä on vastuu siitä, että maamme turvallisuus taataan. Väkiltaisten äärijärjestöjen toimintaan ja viharikollisuuteen tulee nyt puuttua. Hallituksen tekemät linjaukset ovat hyvä alku tähän työhön, jota tulee nyt jatkaa edelleen.

14.18 Ilkka Kantola sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Romaanissaan Kärpästen herra Nobel-kirjailija William Golding kuvaa taitavasti sitä, miten sivistyneiden ihmisten käy kriisitilanteessa liikkeelle laitettujen perättömien huhujen vaikutuksesta. Pelossa olevat ihmiset alkavat toimia irrationaalisesti. He alkavat epäillä toistensa oikeita. Syntyy liittoutumia. Järjettömät mielikuvat muuttuvat viholliskuviksi. Lopulta viha johtaa järjettömiin surmatekoihin yhteisössä, jonka piti olla kaikin puolin järkevä ja sivistynyt. Nobel-kirjailijan viesti on vahva: demokratian ja sivistyksen mureneminen johtaa lopulta järjettömyyden vihaan, väkivaltaan ja syyttömien kuolemaan.

Arvoisa puhemies! Suomi on hyvä maa. Menestyksemme rakentuu demokratialle ja sivistykselle. Monipuoluejärjestelmämme on osoittautunut keinoksi, jonka kautta kansalaisten erilaiset näkemykset ovat päässeet vaikuttamaan yhteiskuntamme kehitykseen. Yhdessä olemme kyenneet luomaan suotuisat puitteet tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden vahvistumiselle.

Tilanne on kuitenkin muuttumassa. Muutos näkyy demokratian vastaisten äärioikeistolaisten, uusnatsismia edustavien ääriliikkeiden vahvistumisena. Näkyviin tullut poliittinen väkivalta on merkki pinnan alla tapahtuvasta huolestuttavasta liikehdinnästä. Olemme yhtä mieltä siitä, että on syytä nyt olla valveilla. Olemme nähneet kansalaisen menettävän henkensä poliittisen väkivallan uhrina. Poliittisista vaikutteista syntyvä väkivalta on uhka koko demokraattiselle järjestelmällemme, jos annamme väkivallan hyväksyville ääriliikkeille tilaa.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että meillä on yhteinen halu sanoa jyrkkä ei kaikelle poliittiselle väkivallalle ja demokratian vastaisille ääriliikkeille. Vastuu demokratian puolustamisesta ja yhteiskuntarauhan lujittamisesta kuuluu meille kaikille. Se, mitä me lausumme tai mitä kantoja otamme tai minkälaisissa järjestöissä toimimme, on monille kansalaisille malli, jota he ovat valmiita seuraamaan. Äänestäjät ovat asettaneet meidät kantamaan vastuuta. Heillä on oikeus odottaa, että me myös puhumme ja toimimme vastuullisesti. Huonosti harkituilla sanoillamme ja teoillamme voimme vahvistaa asenteita, jotka antavat hyväksynnän demokratiaa halveksiville ääriliikkeille ja väkivaltaan johtavalle vihalle. Tai voimme viisaasti perustella ja vakuuttaa, että kaikista puutteistaan huolimatta demokratia on paras menetelmä edistää niin yksilön kuin koko kansakunnankin hyvää.

Samhällets värderingar mäts i hur det förhåller sig till sina minoriteter. Att godkänna olikhet är en del av bildningen. Vi kan inte acceptera att någon diskrimineras på basis av ålder, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, sexuell läggning eller annan personlig egenskap.

Arvoisa puhemies! Eurooppalaisten demokraattisten puolueiden rasismin vastaisessa peruskirjassa puolueet sitoutuvat "puolustamaan ihmisoikeuksia ja demokraattisia periaatteita, torjumaan rodullista häirintää ja kiihottamista kansanryhmää vastaan sekä rotusyrjintää ja kaikkia rasistisen väkivallan muotoja". SDP on esittänyt, että puolueet nykytilanteessa

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

allekirjoittaisivat uudelleen rasisminvastaisen julistuksen ja edellyttäisivät kunnallisvaaliehdokkailta siihen sitoutumista.

Arvoisa puhemies! Kansanedustajan puhevapaus on perustuslaissa turvattu. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kansanedustaja voisi lausua mitä tahansa joutumatta rikosvastuuseen. Kansanedustajien saamat syytteet ja epäilyt sananvapauden väärinkäyttämisestä eivät ole edustuksellisen demokratiamme kauneimpia kukkia. Kiihottaminen kansanryhmää vastaan on jyrkässä ristiriidassa demokraattisesti päätettyjen yhteisten arvojemme kanssa. Sillä leikkiminen on leikkiä tulella, jonka vaarallisuuden me tiedämme fasismin ja natsismin historiasta Euroopassa.

Arvoisa puhemies! Vallanhaluun nojaavat rasistiset ja väkivaltaan valmiit poliittiset ääriliikkeet käyttävät hyväksi ihmisten katkeruutta ja toivottomuutta kasvavan eriarvoisuuden keskellä. Meidän on demokraattisin keinoin ponnistettava tarmokkaammin yhteiskunnan kahtiajakautumisen torjumiseksi. On luotava tukevammat jalansijat heille, jotka ovat pudonneet ja joutuneet syrjään. On vahvistettava aitoa dialogia päättäjien ja eri kansalaisryhmien välillä. On lisättävä kansalaisten demokraattisia vaikutusmahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat! Demokratia on puolustamisen arvoinen. Demokratiaa on puolustettava.

14.23 Pekka Haavisto vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa sanotaan, että puhuminen on hopeaa mutta vaikeneminen kultaa. Hiljaisuus on meidän tavaramerkkimme. Bertolt Brechtin mukaan Suomi on maa, jossa vaietaan kahdella kielellä. On aika rikkoa tämä hiljaisuus.

Kuolemaan johtanut väkivalta ääriliikkeen tilaisuudessa Helsingissä on herätys siihen, että Suomessa pesii väkivaltaan turvautuvia poliittisia liikkeitä. Sama nähtiin Jyväskylän kirjastopuukotuksessa tammikuussa 2013. Demokratialla on oikeus itsepuolustukseen. Emme hyväksy väkivallan käyttöä koskaan poliittisten tavoitteiden ajamiseen. Lainsäädännössä on jo nyt välineet väkivallan käytön, väkivaltaan yllyttämisen, rasismin, vihapuheen ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Käytetään niitä. Rikoslakiin tulee myös lisätä järjestäytyneen rasismin kielto.

Suomessa ei aina tunnisteta viharikoksia tai rasistisia motiiveja rikollisuudessa. Vuosittain tehdään 600—700 rikosilmoitusta, jotka sisältävät epäilyn rasismista. Rasismia rangaistuksen koventamisperusteena käytetään vuosittain alle 20 tapauksessa.

Arvoisa puhemies! Viharikokset ja rasistiset rikokset ovat usein sanallisia loukkauksia. Saatamme vähätellen sanoa, että jokin asia on "vain puhetta". Unohdamme, että myös puhe on teko — puheella voi loukata, lannistaa, alistaa, syrjäyttää. Suuret muutokset maailmassa käynnistyvät aina puheella. Raamattu on puhetta. Perustuslaki on puhetta. YK:n ihmisoikeuksien julistus on puhetta. Puhe luo yhteiskuntamme ja muuttaa maailmaa. On tärkeää, mitä ja miten puhumme ja miten toisten puheisiin vastaamme.

Vihapuhe ei ole Suomessa uutta. Vuoden 1918 sisällissodassa tapettiin "punaroistoja" tai "lahtariperkeleitä", aivan tavallisia suomalaisia, jotka eri syistä olivat ajautuneet konfliktin ääreläidoille — lopulta aseet kädessä. Maltillisesta puheesta oli puute. Näin tiedämme käyneen myös Jugoslavian hajoamissodissa ja Ruandan kansanmurhassa.

Uusnatsien toimintakulttuuriin kuuluu väkivallan käytöllä pelottelu. Jokainen poliittinen liike joutuu tekemään selväksi suhteensa väkivaltaan. Vasemmisto on tehnyt pesäeron aseelliseen vallankumoukseen, oikeisto oikeistoradikalismiin, me vihreät ekoterrorismiin.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Poliittisella kentällä kukaan ei saa flirttailla väkivallan tai vihapuheen kanssa. Kaikilla poliittisilla liikkeillä on tästä vastuu.

Arvoisa puhemies! Pitäisikö Suomen vastarintaliike järjestönä ja sen tunnusten käyttö lailla kieltää? Viranomaisten asia on nyt selvittää, onko järjestöön pesiytynyt sellainen järjestyneen väkivallan ihannointi ja yllytyskulttuuri, että kovat keinot on otettava käyttöön.

Sosiaalinen media on arkipäiväistänyt vihapuheen. Häpäisy ja väärin väitteiden esittäminen on jokapäiväistä. Julkisen sanan neuvoston langettavia päätöksiä keräillään. Kun somessa ja muussa mediassa asetetaan kokonaan hyvien tapojen ja lainsäädännön ulkopuolelle, on viranomaisten aika toimia. Vihapuheelle on laitettava raja.

Mitä tapahtuu kouluissa tänään, se tapahtuu laajemmin yhteiskunnassa myöhemmin. Suomalainen koulu ei ole tällä hetkellä hyvä ja turvallinen paikka kaikille lapsille. Tulemme vielä löytämään tämän edestämme.

Ärade talman! Hattal i sociala medier och mobbningskultur når också barn och skolor. Skolorna är inte trygga för barn i dagens Finland. Det som händer i skolorna i dag händer mer omfattande i samhället i morgon.

Puhemies! Minulla kävi eduskunnassa vieraana ryhmä Suomen romaninuoria. Kysyin heiltä, onko Suomessa rasismia. Kaikki räjähtivät nauramaan. Kun kysyin, miltä rasismi tuntuu, romanipoika vastasi: "No, ensin se tuntui pahalta, sitten ajattelin, että eihän se ole mitään henkilökohtaista, se on vaan tää mun ihonväri." Jos annamme vähänkään tilaa rasismille, silloin syntyy tilaa myös väkivaltaa ja syrjintää käyttäville liikkeille. Siksi rasismin torjuminen on koko yhteiskunnan yhteinen tehtävä.

Arvoisa puhemies! Onneksi Suomessa on myös tolkun ihmisiä. Tolkku on asian ymmärtämistä, mutta tolkkun pitää liittää myös toimintakyky, uskallus puuttua asioihin. Kutsutaan sitä vaikka rönttiydeksi, uskallukseksi puuttua vääryyksiin. Tätä rönttiyttyä Suomessa nyt tarvitaan. Hiljaisuuden aika on ohi. Joskus hiljaisuus voi tappaa: kun emme puutu ajoissa, kun vihapuhe nostattaa väkivallan. Koskaan ei tee virhettä avatessaan suunsa niiden puolesta, jotka eivät saa omaa ääntään kuuluviin tai joiden ääni on jo sortunut.

14.28 Anna Kontula vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime aikojen keskustelussa on toistuvasti liitetty poliittinen väkivalta ääriliikkeisiin. Tämä ei ole viisasta tai edes totta. Suurin osa radikaaleista liikkeistämme ei nimittäin hyväksy väkivaltaa saati käytä sitä. Toisaalta historia tuntee esimerkkejä, joissa väkivaltaa käyttävät poliittisen kartan keskiryhmät. Valtavirrasta katsoen ovat toisinajattelijat aina ääressä. Toimivassa demokratiassa tämä kuitenkin nähdään vahvuutena. Ymmärretään, että järjestelmä tarvitsee ääriliikkeitä ajattelemaan laatikon ulkopuolelta, sanomaan ensimmäisenä ääneen sellaisia huimia ideoita kuin naisten äänioikeus, orjuuden kieltäminen, omaisuudensuoja, vapaa ehkäisy tai perustulo. Ongelmamme ei siis ole ääriliike vaan poliittinen väkivalta: poliittisesti motivoitunut väkivalta, poliittisten tavoitteiden ajaminen väkivallan keinoin. Viime kädessä demokraattiset oikeudet ovat aina toisinajattelun oikeuksia, sellaisia kuin oikeutta kävellä kadulla pelkäämättä, osoittaa mieltä ja järjestäytyä vaatimaan muutosta. Tämän kaiken poliittinen väkivalta asettaa kyseenalaiseksi.

Arvoisa puhemies! Ihmisiä ei tapa nationalismi, ei anarkismi, ei edes kansallissosialismi, vaan toiset ihmiset. Siksi poliittistakin väkivaltaa ehkäistään tunnistamalla toimijoita, ei ympäröivällä taivastelulla ääriliikkeistä. On nimettävä, kuka lyö, kuka kannustaa

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

lyömään ja kuka maksaa lyömisestä. Suomessa on joitakin ääriryhmiä, jotka hyväksyvät väkivallan ja käyttävät sitä. Poliittisen väkivallan ei kuitenkaan tarvitse olla perinteisessä mielessä järjestäytynyttä. On esimerkiksi syytä uskoa, että useat polttopulloiskut vastaanottokeskuksiin suunniteltiin ja toteutettiin yhden henkilön toimesta, vaikka niitä edelsikin rasistisissa nettijulkaisuissa ja keskustelupalstoilla rakennettu taustatarina.

Meillä on jo olemassa lainsäädäntö, jota poliittisen väkivallan hillitsemiseen tarvitaan. Väkivalta on Suomessa kriminalisoitu, samoin vihapuheen kestoteemat ja rikollisen toiminnan rahoittaminen. Onneksi kyse on vielä niin pienestä ilmiöstä, että siihen puuttuminen ei voi olla myöskään resursseista kiinni.

Niin, hyvät kollegat, enemmän harhaan kuin perille vie myös poliittisen väkivallan yhdistäminen syrjäytymiseen. Liian helposti se nimittäin eksyttää meidät leimaamaan köyhät potentiaalisesti vaarallisiksi reppanoiksi. On selvää, että eriarvoisuuden kasvu heikentää sosiaalisia sidoksia ja paisuttaa rikostilastoja. Sen sijaan poliittiseen väkivaltaan sillä ei ole yksiselitteistä suhdetta. Siksei olekaan uskottavaa, että poliittinen väkivalta väistetään nostamalla toimeentulotukea tai kannustamalla koulupudokkaita — sinänsä hyviä hankkeita kumpikin. Kyse on monimutkaisesta ilmiöstä, jossa keskiluokan oheneminen yhdistyy uuden teknologian mahdollisuuksiin ja historiallisen muistin rapautumiseen.

Arvoisa puhemies! Jos rehellisiä ollaan, suomalaispoliitikot tapaavat hämmentyä poliittisen väkivallan edessä. Meillä ei ole rutiinia, ei oikeita sanoja, ei varmuutta niiden sanomiseen oikealla hetkellä. Se ei ole meille kunniaksi, mutta ehkä kuitenkin on parempi näin. Suomi on vielä maa, jossa poliittista väkivaltaa esiintyy kansainvälisesti vertaillen vähän ja jossa sillä ei ole laajojen väestöryhmien tukea, jossa voi törmätä ministeriin metrossa tai presidenttiin nakkikioskillä. Se on hieno asia. Väkivallaton poliittinen kulttuuri ei meilläkään ole kuitenkaan itsestäänselvyys. Vielä 1940-luvulla isotätini potkittiin keskenmenoon kommunististen kirjoitusten vuoksi ja isoenoni ammuttiin pasifistina. Sen jälkeen on Suomen pitänyt kulkea pitkä matka. Meille tänä päivänä ei politiikka onneksi enää ole vakava turvallisuusriski. Tehdään nyt viisaita päätöksiä, jottei siitä sellaista tulekaan enää koskaan.

14.34 Eva Biaudet r: Värderade talman! Vi måste våga ställa frågan vad som har gått fel i Finland när en nazistisk organisation och en av organisationens frontfigurer, som är känd hos polisen från tidigare, tillåts sprida sitt diskriminerande och demokratifientliga budskap på nätet, uppmanar till militant träning med vapen och våld för sig — denna gång på en förbipasserande person, Jimi Karttunen, så att han dör. Till hans anhöriga vill vi här framföra vårt deltagande i sorgen.

Värderade talman! För att travestera på kampanjsloggan om att allt handlar om ekonomin säger vi: It's about xenophobia, stupid! Ett skifte i den politiska kartan verkar ha skett i Europa och USA. Rasism och rädsla för invandring har givit oss Trump, brexit och en helt ny nationalistiskt färgad politik — för att citera Zack Beauchamp i tidskriften Vox. Hos oss har detta skifte gett en regering med sannfinländarna. Det är uppenbart att det i den sannfinländska partiapparaten och riksdagsgruppen finns personer som har kontakt och öppet sympatiserar med högerextremismen, rent av med denna nazistiska extremrörelse som nu är i fokus. Det är något som svenska riksdagsgruppen starkt tar avstånd från.

Arvoisa puhemies! Oireellista Suomen hallituspolitiikalle on haluttomuus myöntää, miten voimakkaasti muukalaisvihamielinen Nuiva manifesti vuodelta 2010 on vaikuttanut lain-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

säädäntöön ja muuttanut retoriikkaa maassamme, esimerkiksi niin, että maamme 25 000 ulkomaalaista saavat yhtäkkiä pääministerin sanomaan Suomen olevan "sietokyvyn rajalla". Poliittisessa keskustelussa natsistista väkivallantekoa vähätellään toteamalla myös ulkomaalaisten syyllistyneen väkivallantekoihin, ja myös viime viikon eduskunnan kyselytunnilla monet kytkivät SVL:n islamistisiin ekstremisteihin Suomessa. Miksi näin?

Ruotsalainen eduskuntaryhmä irtisanoutuu voimakkaasti kaikista väkivallanteoista. Historiaa peilinä käyttäen kieltäydymme sulkemasta silmiämme tai vähättelemästä demokratiaamme ja kaikkiin vähemmistöihin kohdistuvaa uhkaa, jota aiheuttaa tämä uusnatsistinen järjestö tai järjestöt tai yksittäiset poliitikot, jotka flirttailevat rasismien kanssa.

Arvoisa puhemies! Huolimatta siitä, ettemme kuulu samaan puolueeseen, olen ihailnut Saksan kristillisdemokraattien johtajaa Angela Merkeliä, jolla on ollut vahvuutta pitää korkeaa eettistä profiilia puuttuessaan suuriin kansanvaelluksiin, joita Syyrian sota ja Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan konfliktit synnyttivät. Samaa ei voi sanoa useiden muiden Euroopan maiden johtajista. Tässä asiassa toivon, että meidän hallituksemme, jolla on sama poliittinen perusta kuin Merkelillä, nyt valitsisi selvästi puolensa.

On ainakin yksi toinen maa, jossa on onnistuttu muuttamaan kehitystä ja vastustamaan äärioikeistolaista populismia. Kanadassa runsaat 20 prosenttia asukkaista on ulkomaalais-syntyisiä. Kun muut maat ovat tehneet kaikkensa syyrialaisien pakolaisten pysäyttämiseksi, niin Kanada on toivottanut heidät tervetulleiksi. Kanadalaiset suhtautuvat kyselyissä avoimesti ja optimistisesti maahanmuuttoon. Kanadan maahanmuuttomalli on kuin rokotus rasismia vastaan.

Värderade talman! Lagstiftning är ett sätt att motarbeta extremhöger, rasism och våldsamma extremister. Vi vill införa förbud att offentligt använda kännetecken för rasistiska och våldsamma kriminella grupperingar. Verbala hot mot tjänstemän och personer i offentliga uppdrag bör entydigt definieras i strafflagen. Tvångsmedelslagen ska ge möjlighet till polisutredning av hatinlägg på sociala medier. Polisstyrelsen bör kartlägga behovet av speciell utbildning för poliser, och systematiskt rensa hatprat och rasism inom polisen. Antirasism bör entydigt komma fram i polisens etiska ed.

Svenska riksdagsgruppen föreslår också att polisen de närmaste åren ställer upp ett klart procentmål för sin rekrytering, så att flera poliser med mångkulturell bakgrund kan rekryteras, även kvinnliga. Vi lever i en tid då världen förändras snabbt. Om vi inte är vaksamma för det hot mot demokratin och vår trygghet som rasistiska extremhöger och våldsamma extremister utgör, är våra grundläggande värderingar så som nordiskt inkluderande och jämlikt samhälle hotade.

Lopuksi, arvoisa puhemies, ruotsalainen eduskuntaryhmä vastustaa kaikenlaisen vihapuheen ja syrjinnän normalisointia eikä lakkaa koskaan puhumasta äärioikeiston tai rasismien demokratialle aiheuttamasta uhasta.

14.39 Päivi Räsänen kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! "Suomen vaikein sana (Hälinää — Puhemies koputtaa) on nyt 'yhdessä'." Eilisen Helsingin Sanomien otsikon jutussa ei käsitelty itsenäisyytemme satavuotisteemaa "Yhdessä" eikä väkivaltaisista ääriliikkeistä ja vihapuhetta. Otsikko on kuitenkin osuva myös tämän päivän keskusteluun. Yhdessä toimiminen ei ole aina helppoa, mutta se on ainoa tie yhteiskunnan mene-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

stymiseen, ja toivon, että tämä keskustelu antaa vahvan viestin siitä, että me yhdessä puolustamme jokaisen Suomessa asuvan oikeutta elämään ja turvallisuuteen.

Vihapuhe synnyttää vihatekoja. Erityisesti meillä päättäjillä on iso vastuu, miten käytämme sanoja. Väestöryhmien hyvien suhteiden rakentamiseen tarvitaan niin päättäjien, viranomaisten kuin koko kansalaisyhteiskunnan yhteisiä ponnisteluja. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä ei hyväksy rasismia. Jokaisen ihmisen täysi ihmisarvo ei ole meille mielipide vaan luovuttamaton vakaumus.

Sosiaalisen median keskusteluissa yhden ääri liikkeen laittomuuksia puolustellaan usein toisen ääri liikkeen laittomilla toimilla. Toistensa vastapoolle eivät kuitenkaan ole oikeiston ja vasemmiston ääri liikkeet tai kantasuomalaisien ja maahanmuuttajataustaisten radikalisoituneet ryhmittymät: nämä kaikki ovat radikalisoitumisen eri muotoja ja yhtä haitallisia yleiselle turvallisuudelle. Näiden vastakohta on järjestäytynyt, demokraattinen yhteiskunta. Mielenosoittaminen kuuluu demokraattiseen yhteiskuntaan, mellakointi ja väkivalta eivät.

Viimeisimmän ihmisoikeus selonteon mukaan: "Vihapuhe rajoittaa sananvapautta luomalla yleistä turvattomuuden ilmapiiriä. Vihapuheen kohteena olevien henkilöiden oikeus oman mielipiteen ja identiteetin esiintuomiseen ilman pelkoa saattaa vaarantua." Avoimen rasistinen puhe luo pelon ilmapiiriä, joka heikentää maahanmuuttajien mahdollisuuksia ja ehkä myös halua tulla osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kärjistävästä lausunnoista tulee helposti itseään toteuttava ennustus. Rasismin aikaansaamasta kielteisestä kehästä seuraa syrjäytymistä ja houkutusta radikalisoitumiseen ja rikolliseen elämäntapaan.

Ääri liikkeisiin ajautumisen taustalla, riippumatta aatteesta, on usein syrjäytymistä ja näköalattomuutta. Kielteisen kehän kääntäminen myönteiseksi vaatii yhteisöllisten työtapojen tuomista kouluihin, tehokasta kotouttamista sekä toimia nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Koulutus- ja työllisyysasteen nostaminen ovat myös yhteiskuntarauhaa lisääviä toimia. Turvallisuusuhkien torjumiseksi tarvitaan myös riittäviä resursseja ja toimivaltuuksia turvallisuusviranomaisille.

Arvoisa puhemies! Eduskuntaryhmämme on vakavasti huolestunut poliisin resurssien riittävydestä ja samalla sisäisen turvallisuuden heikkenemisestä. Jo ensi vuonna poliisien määrä uhkaa vähetä yli 200:lla ja tuo 7 000:nkin poliisin raja alittua. Jätimme perjantaina talousarvioaloitteen 22 miljoonan euron lisäyksestä poliisin määrärahoihin, ja toivomme hallituspuolueilta ymmärrystä ja kannatusta aloitteellemme. Pelkät eduskunnassa lausutut korulauseet eivät valitettavasti riitä ääri liikkeiden torjumiseen. Siihen ei myöskään riitä muutaman poliisin siirtäminen kentältä netin ääreen. Keskeistä on, että poliisilla on maanlaajuisesti riittävät henkilöstövoimavarat, jotta se voi hoitaa hyvin tehtävänsä ja puuttua ilmenneisiin uhkatekijöihin ajoissa.

Arvoisa puhemies! Jakautunut kansakunta on heikko kansakunta. Me tarvitsemme puheenvuoroja ja äänenpainoja, joissa erilaisia mielipiteitä kuunnellaan ja kunnioitetaan, erilaisia ihmisiä arvostetaan ja joissa pidetään huolta, että kaikki pysyvät kyydissä mukana. Olemme liian pieni kansakunta siihen, että joku suljetaan joukosta pois. Vikojen ja erimielisyyksien etsimisen ja korostamisen sijaan huomiota pitää kiinnittää asioihin, jotka meitä yhdistävät. Toivon, että viimeaikaisista synkistä tapahtumista alkaisi myönteinen kehitys, jonka myötä jokaiselle yksilölle kuuluva ihmisarvo palautetaan yhteiskuntamme perusperiaatteeksi ja sitä toteutetaan myös käytännön elämässä — yhdessä.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi ministeri Risikon vuoro, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

14.45 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus, niin kuin ehdoton valtaosa Suomen kansasta, tuomitsee kaiken väkivallan, vihapuheen ja rasismien. Hallitus päätti viikko sitten, että väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan puututaan laajasti ja tehokkaasti sekä lainsäädäntö- ja muilla toimilla että vahvistamalla viranomaisten resursseja. Väkivaltaisten ekstremististen yhdistysten tai yhteenliittymien laillisuus selvitetään. Poliisihallitus on jo aloittanut yhteistyön Valtakunnansyyttäjänviraston kanssa yhdistyslain mukaisten toimintavastuiden ja mallien selventämiseksi. Samalla on aloitettu valmistelemaan vihapuheen torjuntaan kohdistuvia toimia. Lisäksi käynnistetään lainsäädäntötoimia. Oikeusministeriö käynnistää arvioinnin kokoontumislain mukaisen ilmoitusmenettelyn muuttamiseksi. Sisäministeriö puolestaan käynnistää yhteistyössä oikeusministeriön kanssa arvioinnin, jonka tavoitteena on lakkautettujen väkivaltaisten ääriliikkeiden tunnus-ten käytön kieltäminen lailla. Nämä ovat siis uusia toimia.

Väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaa on pyritty ennalta ehkäisemään suunnitelmallisesti jo vuodesta 2012 lähtien. Huhtikuussa 2016 hyväksyttiin järjestyksessä toinen kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin vastainen toimenpideohjelma. Ohjelman tavoitteena on puuttua ajoissa ja oikealla tavalla väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan. Tästä esimerkiksi toimintamallina tällainen Ankkuri-toiminta, jota poliisilaitoksilla toteutetaan kautta maan.

Nettipoliisitoimintaa on ollut Suomessa jo lähes kymmenen vuoden ajan, ja siitä on erittäin hyviä kokemuksia. Näkyvällä poliisitoiminnalla myös sosiaalisessa mediassa lisätään kansalaisten turvallisuutta. On selvää, että kaikkeen tähän mainittuun, mistä äsken tuossa kerroin, tarvitaan lisää voimavaroja. Tätä ilmiötä ei pelkästään hyvällä tahdolla selätetä. Sisäministeriö ja oikeusministeriö laativatkin tästä esityksen täydentävään talousarvion käsittelyyn.

Arvoisa puhemies! Kaikki väkivalta ja vihapuhe on tuomittavaa. Vihapuhe on kasvualusta ääriliikkeille ja väkivallalle. Emme saa unohtaa, että sanoillakin voidaan loukata ja että myös verkossa pahoinpidellään ihmisiä. Henkisestä pahoinpitelystä on kovin lyhyt matka fyysiseen pahoinpitelyyn. Vuoropuhelun sijaan vihapuhe pyrkii vastakkainasetteluun. Halveksittavat sanat voivat provosoida vastaamaan samalla tavalla ja mitalla ja syventää pahan kierrettä. Tätä yhteiskuntamme ei voi eikä saa hyväksyä. Viranomaistoimet ovat vain yksi osa väkivallan ja vihapuheen ennaltaestämisessä ja torjunnassa. Kansalaiskeskustelulla ja jokaisella siihen osallistuvalla kansalaisella on merkitystä. Jokaisella meistä on vastuu osoittaa, ettemme hyväksy väkivaltaa, rasismia tai vihapuhetta. (Puhemies koputtaa) Sivusta seuraamisen aika on ohi.

14.48 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström: Arvoisa rouva puhemies! Tämän keskustelualoitteen ovat allekirjoittaneet kaikkien — siis kaikkien — eduskuntapuolueiden edustajat. Tämä on tärkeä viesti. Oikeusvaltio ja demokratia, ne ovat yhteisiä arvoja, ja niiden puolustaminen on yhteinen tehtävä.

Myös hallituksen viime viikolla hyväksymien ääriliikkeiden vastaisten toimenpiteiden viesti on selvä: Kaikkien väkivaltaisten ääriliikkeiden ja avoimesti rasististen järjestöjen toiminta on tuomittavaa. Minkäänlaista väkivaltaa ei tule hyväksyä. On olennaista, että ääriliikkeiden toimintaan puututaan välittömästi jo voimassa olevan lainsäädännön suomilla keinoilla. Väkivaltaiset tai rasistiset järjestöt, myös rekisteröimättömät, voidaan yhdistyslain nojalla lakkauttaa. Lakkautetun yhdistyksen toiminnan jatkaminen on rangaista-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

vaa. Rikoslaisakin on säännökset tähän toimintaan puuttumiseksi. Rasistiset ryhmät rinnastetaan muihin järjestäytyneisiin rikollisryhmiin.

Pelkästään lainsäädännölliset keinot eivät kuitenkaan sellaisenaan riitä, vaan olennaista on myös, että yhteiskunnallinen ilmapiiri ei tarjoa kasvualustaa minkäänlaisille ääriliikkeille. Meilläkin on tässä salissa vielä paljon opeteltavaa toistemme mielipiteiden kunnioittamisessa, ja vieläkin puhumme liikaa toistemme ohi. (Mika Niikko: Kyllä!) On tärkeää, että me, poliittiset päättäjät, näytämme esimerkkiä ja puutemme vihapuheeseen — siihen pitää ottaa nollatoleranssi — puutemme väärinymmärtämiseen, tahalliseen väärinymmärtämiseen, puhutaan vaikeista asioista ja kunnioitetaan toisten mielipidettä. Edustaja Räsänen ryhmäpuheessaan mainitsi, että meillä on vastuu siitä, miten käytämme sanoja. Se on nimenomaan juuri näin. Ja silloin pitää meidän jokaisen mennä peilin eteen.

Tärkeä osa oikeusvaltiota on riippumaton oikeuslaitos. Oikeusministeri tai muutkaan valtioneuvoston jäsenet eivät tämän vuoksi voi ottaa etukäteen kantaa yksittäisten järjestöjen tai henkilöiden asemaan tai arviointiin. Tämä olisi perustuslain vastaista puuttumisesta tuomioistuinten toimintaan. Rikosten tutkinta kuuluu Suomessa poliisin vastuulle, ja tekojen viimekätinen arviointi on oikeuslaitoksen tehtävä.

Hallituksen tehtävänä on varmistaa, että poliisin ja oikeuslaitoksen käytettävissä ovat riittävät voimavarat. Viime viikolla hyväksytyt toimenpiteet osoittavat, että hallitus suhtautuu myös tähän kysymykseen vakavasti.

Puhemies Maria Lohela: Keskustelu jatkuu 2 minuutin puheenvuoroilla.

14.51 Elsi Katainen kesk: Arvoisa puhemies! On todella hienoa, että hallitus on jo aiemmin ja eduskunta tämän keskustelun myötä osoittanut aivan selväsanaisesti vastustavansa väkivaltaisten poliittisten ääriliikkeiden toimintaa ja kannatuksen nousua. Meidän on todella työskenneltävä määrätietoisesti sen eteen, että kaikki väkivaltaa käyttävät ääriliikkeet saadaan kitkettyä. Tässä työssä vaaditaan ilman muuta niin sanottuja kovia sisäisen turvallisuuden ydintoimia, kuten poliisia, mutta todella merkittävä tekijä on myös se, kuinka meidän nuorisomme voi. Ennen kaikkea heidän syrjäytymiseensä meidän on kiinnitettävä huomiota.

Me olemme tänään puhuneet kuitenkin varsin vähän siitä, että Suomessa on uusnatsien lisäksi muitakin rikoksiin syyllistyneitä ääriliikkeitä. Esimerkiksi maaseudulla on jo kauan ihmetelty sitä, miksi muun muassa eläinaktivistien iskut maatiloille eivät ole herättäneet nykyistä laajempaa keskustelua. Jos siis haluamme, että kaikki ääriliikkeet tuomitaan yksiselitteisesti, on meidän otettava myös kaikki nämä erilaiset toiminnot huomioon ja tuomittava kaikki poliittisin perustein tehtävä ihmisiin tai omaisuuteen kohdistuva väkivalta. Muuten tämäkään keskustelu ei näyttäydy uskottavana.

14.53 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä asia, että tässä edellisessä puheenvuorossa otettiin nimenomaan esille se, että tämä koskee kaikkia äärijärjestöjä.

Täällä oli puhetta tästä kielenkäytöstä. Ihmiset ovat ainakin minulta kysyneet, mitä on vihapuhe. Vihapuhe pitää ainakin Euroopan neuvoston ministerikomitean mukaan sisällään suvaitsemattomuutta ja vihaa. Siksi toivoisin, että joskus keskustelisimme tästä, että kansalaisetkin tietäisivät, mitä näillä termeillä tarkoitetaan, koska nyt monille tulee sellainen tunne, ettei oikeastaan mistään saisi puhua.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Myös akateemiselta joukolta toivon vastuuta. Tällä viikolla Åbo Akademin professori tuli julkisuuteen hyvin kärkevillä puheillaan. Hän kiroili — en viitsi täällä eduskunnassa toistaa tätä — haukkui meitä eduskunnassa pahveiksi, jotka eivät osaa laskea. Hän kehuskeli sillä, että hän saa olla veemäinen, puhua ppp, mitä tahansa. Ja lopuksi, jos me vähänkin kritisoimme häntä, niin me voimme haistaa ppp ja piip. Elikkä kysyn sitä, mihin tämä keskustelukulttuuri on täällä menossa. Peräänkuuluttaisin vähän akateemistakin väkeä miettimään, että tähänkö tämä on menossa. Itse mietin tuossa, että ajatella, jos tästä tulisi normaalia kielenkäyttöä, niin aloittaisinko minäkin täällä, että (Puhemies koputtaa) "kuulkaa, edustaja Elomaa, minä teille haistatan jotakin". Eihän tämä ole normaalia. Meidän pitää päästä tällaisesta eroon. Tätä on joka paikassa nykyisin.

Olen erittäin iloinen, että tämä tuli keskusteluun. Täällä tänään kuulin — mikä oli minusta erittäin ikävää — että erästä meidän kansanedustajaa on toinen kansanedustaja nimittänyt natsiksi. En halua heitä nimetä vaan toivon, että nämä ihmiset tulevat esille itse ja kertovat, onko tämä sopivaa käytöstä kansanedustuslaitoksessa.

14.55 Antti Häkkinen kok: Arvoisa puhemies! Täytyy antaa sisäministeri Risikolle erittäin suuri kiitos siitä, että näihin toimenpiteisiin tartuttiin välittömästi ja ryhdyttiin valmistelemaan. Se oli tärkeää myös signaalivaikutuksena mutta myös se, että ryhdytään tekemään konkreettisia toimenpiteitä äärijärjestöjen kitkemiseksi tästä maasta. Tässä täytyy antaa myös kaikille hallituspuolueille iso tunnustus ja kiitos siitä, että on saatu yhteinen rintama saman tien aikaiseksi. Tässä ei jäänyt mitään epäselvää varsinaisesti siitä, etteivätkö kaikki olisi mukana. Sitä on varmasti kenenkään turha tässä arvuutella tai kysellä.

Yksi kysymysmerkki on tietysti se, minkä takia ei ole jo puututtu riittävän ajoissa tiettyjen äärijärjestöjen toimintaan, vaikka laki sen mahdollistaisi. Eli tässä myös viranomais-toiminnassa pitää jatkossa olla varmasti selkeästi varpaillaan enemmän ja tarkkaavainen.

Täällä tuli hyviä puheenvuoroja opposition ryhmäpuheenvuoroissa, joissa korostettiin sitä, että puheet ovat myös tekoja. Ja tämä meidän pitää kaikkien muistaa tässä salissa mutta myös sitten, kun kansalaisten kanssa keskustellaan ja kansalaiset saavat viestiä siitä, mikä esimerkiksi yksittäisen kansalaisen rooli on tässä. Se on sitä, että ei pidä olla hiljaa, jos naapuri tai kaveri alkaa käyttämään vihapuhetta tai käyttäytymään jotenkin epäsovasti. Eli kansalaisyhteiskunnan valjastaminen, jokaisen ihmisen vastuun mukaan ottaminen on itse asiassa keskeisin keino, jolla tämä vihapuhe ja aggressiot voidaan kitkeä tästä maasta.

14.57 Antti Rinne sd: Arvoisa puhemies! On hyvä, että tänään keskustellaan näistä vakavista asioista. Kaikilla meillä suomalaisilla on yhteinen vastuu maamme henkisestä ilmapiiristä ja demokratian tilasta. On ihan selvää, että mitä laajemmin ihmiset kokevat, että ovat mukana samanarvoisina muiden kanssa ja että on mahdollisuus säälliseen elämään, ja mitä vähemmän on köyhyyttä ja eriarvoisuutta, sitä vähemmän on kaikupohjaa ääriliikkeille ja poliittiselle väkivallalle. Suomessa ei pidä olla tilaa väkivaltaisille ääriliikkeille, ei mistään suunnasta. Näille ääriliikkeille ei pidä antaa tuulensuojaa. Siitä meillä kaikilla puolueilla ja yksittäisillä kansanedustajilla on yhteinen ja yksilökohtainen vastuu.

Arvoisa puhemies! Kansanedustaja Timo Harakka on tehnyt nettipoliisia koskevan aloitteen. Tämä aloite on kannatettava, sillä sosiaalisessa mediassa leviävät vihapuheet ovat väkevä kasvualusta poliittiselle väkivallalle. Tässä olisi konkreettinen keino torjua väki-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

valtaisia ääriliikkeitä, niitten kasvualustaa. Hyvä, että hallitus on tarttumassa tähän esitykseen.

14.58 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Poliittisella väkivallalla ja uusnatsismilla ei saa olla Suomessa sijaa. Suomella on kokemusta siitä, mihin vihan lietsonta ja väkivaltaan yllyttäminen voi johtaa. 30-luvulla Lapuan liike harjoitti väkivaltaa, sieppasi ja jopa tappoi ihmisiä, mutta virallinen Suomi katsoi tätä läpi sormien siihen asti, kunnes eduskunnan varapuhemies Hakkila ja ensimmäinen presidenttimme Ståhlberg joutuivat kyydityksen kohteiksi. Ellei silloin olisi herätty tuomitsemaan Lapuan liikkeen väkivaltaa, Suomi ei ehkä toisessa maailmansodassa olisi toiminut niin yhtenäisenä kansakuntana kuin toimi.

Nyt Suomessa vihapuhe on päässyt leviämään, kärjistymään ja arkipäiväistymään, ensin netissä, jossa levitettiin puheenvuoroja, joita ennen vanhaan tapasi lähinnä kapakan pöydässä humalaisten suusta. Ensimmäiset esitettiin nimimerkin suojassa, nykyään näkee jo ihmisten omalla nimellään levittävän räikeää rasismia ja jopa tappokehotuksia. Näin vihapuhe on ikään kuin normalisoitunut. Tätä on katsottu aivan liian pitkään läpi sormien, vaikka vihanlietsonta kansanryhmiä vastaan on ollut rikoslaissamme jo pitkään, samoin rangaistuksen koventamisperusteena on ollut jo pitkään järjestäytyneeseen rikollisryhmään kuulumisen ja rasistinen motiivi. On hyvä, että hallitus on nyt luvannut ryhtyä toimenpiteisiin, jotta näitä jo olemassa olevia lakeja ryhdytään oikeasti noudattamaan. On hyvä, että poliisille annetaan resursseja lisää esimerkiksi netissä tapahtuvan vihan lietsonnan suitsimiseen.

Arvoisa puhemies! Mistä tahansa yhteiskunnallisesta asiasta pitää voida keskustella, mutta se pitää (Puhemies koputtaa) tehdä tavalla, (Puhemies: Ja aika on nyt täynnä!) jolla ei leimata toisia ihmisiä ja ihmisryhmiä epäihmisiksi.

15.00 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Mielestäni nämä hallituksen esittämät ratkaisut äärioikeistolaiseen väkivaltaan puuttumiseksi ovat oikein hyvät. Ongelma minun nähdäkseni ei ole lainsäädännössä vaan juuri toimeenpanossa, ja juuri sen takia on äärimmäisen hyvä, että siihen nyt kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota. Erityisen tärkeänä pidän itse, että jatkossa suhtaudutaan tarkemmin siihen, että kirjataan vihamotiivit rikosten tutkinnan yhteydessä. Se on tärkeätä, jotta saadaan kattava kuva siitä, kuinka yleisiä viharikokset ovat Suomessa, ja myöskin sen takia, että tuomioistuimet silloin voivat huomioida nämä vihamotiivit.

Mutta tämän lisäksi pitäisi myöskin pohtia konkreettisia keinoja esimerkiksi tukea ihmisiä, jotka pyrkivät jättämään tämmöiset väkivaltaiset poliittiset ryhmittymät. Minä muistan, kun jokunen vuosi sitten minulle soitti yksi äiti, joka oli huolissaan siitä, että hänen poikansa oli aktivoitunut tällaisessa uusnatsiryhmittymässä. Hän kysyi minulta, mitä hänen pitää tehdä tässä tilanteessa tai kenen puoleen hänen pitää kääntyä, enkä minä oikein osannut vastata. Ruotsissa tämmöisiä exit-hankkeita on ollut käynnissä jo 90-luvulta asti, mutta Suomessa ensimmäinen vastaava on alkanut vasta tämän vuoden alusta, eli se toiminta käynnistyy nyt vasta syksyllä, ja tämä rahoitus tällekin hankkeelle on vasta yksivuotinen. Haluaisin nyt kysyä hallitukselta, eikö juuri tämänkaltaisiin toimintamalleihin myöskin pitäisi kiinnittää huomiota, jotta me voimme tukea ihmisiä, jotka pyrkivät eroon tämänkaltaisista ryhmistä.

Lopulta haluan myöskin kiittää kaikkia niitä puheenvuoron pitäjiä, jotka ovat painottaneet puheen merkitystä vallankäytön välineenä ja sitä, miten me kaikki myöskin osaltam-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

me voimme vaikuttaa puheilla ja sanavalinnoilla siihen, minkälainen tämä poliittinen ja yhteiskunnallinen ilmapiiri tässä maassa on.

15.02 Thomas Blomqvist r: Värderade talman! När man använder politiskt våld, dessutom med dödlig utgång, finns det inga förmildrande omständigheter, ingen ursäkt och ingenting att bortförklara. Brottet måste entydigt fördömas.

För mig är det faktiskt så att om man bekänner sig till en ideologi som redan historiskt begått fruktansvärda brott mot mänskligheten är det redan en sak som jag tycker att man ska fördöma. Det finns ingenting att hämta på den skräphögen. Samhällsklimatet har lett till att gränsen för det som är acceptabelt språkbruk har flyttats allt längre ut mot intoleransens, hatretorikens och rasismens stinkande sumpmarker. Vi har alla ett ansvar för att se till att den utvecklingen nu vänder.

Arvoisa puhemies! Miten me puhumme asioista ja toisista ihmisistä, ihmisryhmistä, myös pakolaisista, turvapaikanhakijoista, vähemmistöistä, sillä on merkitystä. Jokaisen yksilön ihmisarvon pitäisi olla itsestäänselvyys. Sitä ei saa loukata. Asiallinen keskustelu on tärkeää, historian tuntemus. Myös se, että poliisilla on riittävät resurssit ja että se puuttuu ongelmiin riittävän ajoissa, on tärkeää. Erityisesti on seurattava poliittisia ääriliikkeitä. Kansallissosialististen järjestöjen toimintaa on seurattava erityisen tarkasti. Länsimaista avointa, suvaitsevaa, demokraattista yhteiskuntajärjestelmää, pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaa on puolustettava. Se on sen arvoinen.

15.04 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Jokaisella on toki perustuslainkin mukaan oikeus poliittiseen mielipiteeseen ja vakaumukseen, mutta tuo vapaus ei todellakaan ole rajaton, mitä tulee sen aiheuttamaan käyttäytymiseen ja tekoihin, sillä nehan koskettavat aina myöskin toisia ihmisiä. Vihapuhe, rasismi, antisemitismi, ääriliikkeet, ne eivät nauti minkäänlaista demokraattisen yhteiskunnan suojaa. Ja meidän on todellakin poliittisina päättäjinä myös itse kannettava vastuamme siitä, millä tavalla me täällä ilmaisemme itseämme.

Kristillisdemokratian ytimessä on kristillinen ihmiskuva, ajatus siitä, että jokaisen ihmisen ihmisarvo on luovuttamaton ja jakamaton, ja myöskin opetus siitä, että toinen ihminen on lähimmäinen, olipa hän sitten eri uskoinen tai erilaisesta etnisestä ryhmästä. Yhteiseen ihmisyyteen kuuluu toisen kunnioitus, vaikka itse ajattelisi aivan toisin asioista, puhumatakaan sitten toisen ihmisen elämän ja ihmisarvon kunnioituksesta. Meidän tulee yhdessä toimia sen eteen, että tämän yhteiskunnan arvopohjassa selkeästi säilyy toisen ihmisen kunnioittaminen ja lähimmäisyyden ajatus. Veteraanisukupolvi opetti sen meille ajatuksella "kaveria ei jätetä". Meidän pitää katsoa ympärillemme ja miettiä, kuka on se tämän päivän kaveri, joka on vaarassa jäädä syrjään, ja ottaa huomioon tässä yhteiskunnassa syrjäytymisvaarassa olevat ja väärin kohdellut ihmiset.

Arvoisa rouva puhemies! Pelkästään lainsäädännöllä ja paremmalla valvonnalla me emme saa tätä muutosta aikaiseksi, vaan kysymys on ennen kaikkea yhteiskunnan arvopohjasta, ja siinä kristillisdemokraatit haluavat tehdä yhdessä työtä kaikkien kanssa.

15.07 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Suomessa ei ole ollut pohjaa ääriliikkeille siinä mitassa kuin muualla maailmassa. Suomi on edelleen turvallinen maa. Ei ole nimittäin monta maata maailmassa, jonka pääkaupungissa lapset voivat turvallisesti kä-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

vellä kouluun ilman vanhempia. Mielestäni kertoo paljon maastamme se, että asiasta keskustellaan täälläkin nyt vahvasti ja vakavasti. Rasismiin tulee suhtautua tällä vakavuudella, nollatoleranssilla. Ääriliikkeiden nousu on monimutkainen ilmiö, kuten varsin hyvin tiedämme. Tärkeitä keinoja sen ehkäisyyn ovat kuitenkin esimerkiksi työ, aktiivinen elämä, harrastukset, hyväksytyksi tuleminen ja historian tunteminen. Kukaan ei anna näiden ilmiöiden kasvaa, mikäli tuntee historiamme, niin Suomen kuin maailman historian.

15.08 Reijo Hongisto ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomi on hyvä maa asua. Maamme lainsäädäntö asettaa maassamme asuville ja täällä oleskeleville oikeuksia ja velvollisuuksia. Etuoikeuksia ei saa olla kenelläkään. Ei kenelläkään. Kun noudattaa maamme lakeja, saa lakiin perustuvaa suojaa ja oikeutta ihan kirjaimellisesti. Tämän takia minä en ymmärrä henkilöitä, jotka ottavat oikeuden omiin käsiinsä asettumalla julkisesti lakejamme vastaan, levittämällä vihapuheita, rikkomalla yhteistä omaisuutta taikka poltteleamalla poliisiautoja ja heittelemällä poliiseja kivillä. Jäätyään kiinni näistä teoista he pitävät itsestään selvänä, että heillä on sama lakiin pohjaava oikeus saada lain suojaa ja vielä ilmainen oikeudenkäynti.

Minun mielestäni meillä pitää olla yhteiskunnassa selkeä nollatoleranssi kaikkea väkivaltaa, ilkivaltaa ja vihapuheita kohtaan, ei pelkästään poliittista väkivaltaa.

Poliisin tehtävänä on pitää yllä yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Poliisi tarvitsee nykyistä paremmat resurssit onnistuakseen vaativassa tehtävässä. Muutama nettipoliisi ei valitettavasti riitä. Toivon, että tämä hyvä hallitus löytää poliisille lisärahoitusta, jotta kaikki tällä hetkellä vielä määräaikaisissa työsuhteissa olevat poliisit ja heidän virkansa voidaan vakinaistaa. — Kiitoksia.

15.09 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on Suomessa uusnatsistinen, rasistinen järjestö, jonka tilillä on useita väkivallantekoja ja nyt mitä ilmeisimmin myös nuoren miehen kuolema. Meillä on myös väkivaltaisia anarkisteja, jotka erilaisissa tapahtumissaan ja mellakoissaan käyvät mielellään ja usein poliisien kimppuun.

Suomessa voidaan lakkauttaa järjestö, joka toimii olennaisesti vastoin lakia. Tämän säädöksen arvioiminen ja soveltaminen kuuluu viime kädessä tuomioistuimille, mutta minun mielestäni on tärkeää, että tätä nyt arvioidaan. Itse näen, että edellytykset lakkautuskanteen nostamiselle esimerkiksi uusnatsien järjestöä vastaan ovat olemassa. En tietystikään kuvittele, että natsit lopettavat toimintansa, jos järjestö lakkautetaan, mutta se on tärkeä viesti koko yhteiskunnalta siitä, mitä heidän toiminnastaan ajatellaan. Toisaalta voi kysyä, mikä hiljainen viesti sisältyy siihen, jos sallitaan avoimen rasistiset ja natsistiset järjestöt ja niiden toiminta.

Myös poliisin voimavaroista on pidettävä huolta. Voimavarat eivät yksin riitä, tarvitaan myös toimivaltuuksia. Suomen poliisilla pitää esimerkiksi tiedustelussa olla kaikki ne toimivaltuudet, jotka eurooppalaisessa oikeusvaltiossa ovat mahdollisia.

Rouva puhemies! En kaipaa natseja enkä anarkisteja kaduille, mutta kaipaankin kyllä juuri tällä hetkellä kaduille tavallisia ihmisiä osoittamaan mieltään sitä vastaan, mitä Venäjä parhaillaan tekee Ukrainassa ja Syyriassa.

15.11 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies! Moni on täällä sanonut, että vastuu kuuluu meille kaikille. Haluaisin itse lisätä siihen, että vastuu kuuluu meille kaikille ja meille päättäjille vielä ihan erityisesti.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Kaikki eduskuntaryhmät täällä ovat todenneet, että valtaa voi käyttää tässä maassa vain demokratian kautta saadulla valtakirjalla. Pidän erittäin hyvänä, että kaikki eduskuntaryhmät ovat täällä siihen sitoutuneet. Seuraavan kerran käymme tässä maassa demokraattiset vaalit ensi keväänä, kun valitsemme kuntapäätäjät kaikkiin Suomen kuntiin. Pidän erittäin tärkeänä, että kaikki puolueet edellyttävät ehdokkailtaan sitoutumista toimimaan rasismista vapaan yhteiskunnan puolesta. Tähän mennessä muut eduskuntapuolueet ovat ilmoittaneet edellyttävänsä tätä ehdokkailtaan, mutta hallituspuolue perussuomalaisten puoluesihteerin on ilmoittanut, että perussuomalaiset eivät edellytä rasismista vastaista sitoutumista kuntavaaliehdokkailtaan. Pidän ihan kestäättömänä, että maan hallituksessa oleva puolue ei tee tällaista edellytystä kuntavaaliehdokkailleen. Se herättää kysymyksen: miksi näin? (Mika Niikko: Populismia!)

Arvoisa puhemies! Ministeri Risikko totesi viisaassa ja vakaassa puheenvuorossaan, että jokaisella meillä on vastuu ja sivusta seuraamisen aika on ohi. Toivon todella, että se koskee kaikkia.

15.13 Jani Toivola vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä keskustelusta. Täällä on sanottu paljon asioita, mihin on hyvä yhtyä. Kun me puhumme äärioikeistosta tai puhumme poliittisesta väkivallasta, niin silloin meidän täytyy myöskin puhua rasismista. Tässä salissa on sen verran puhuttu rasismista ja aika yhteisesti ajatellaan, että ehdoton ei ja me emme sitä hyväksy. Mutta se ei vielä riitä, vaan meidän täytyy sen jälkeen myös puhua siitä, mitä on se rasismi, mitä me emme hyväksy, minkä kautta voimme tunnistaa, millä tavalla se yhteiskunnassa ilmenee ja minkälaisia konkreettisia tekoja me sen eliminoimiseksi voimme tehdä.

Rasismi on ulkopuolisuutta yhteiskunnasta. Se on myös sitä väkivaltaa. Se on sitä, että kantaa suhteessa omaan tarinaansa häpeää tai pelkoa. Kun miettii omaa tulevaisuutta, niin se tie ei olekaan yhtä auki kuin vaikka sillä viereisellä ihmisellä. Kun puhutaan rasismista, se on myös rakenteita, ja silloin se on lainsäädäntöä, ja silloin meidän tässä talossa täytyy olla äärimmäisen tarkkoja siitä, minkälaista lainsäädäntöä me luomme tai minkälaista lainsäädäntöä me pidämme yllä ja toteuttaako se lainsäädäntö sitä arvopohjaa, jossa me esimerkiksi sanomme ehdottomasti "ei" rasismille.

Tästä yksi hyvä ajankohtainen esimerkki on käsittelyssä oleva kotouttamislaki, jossa asetetaan selkeästi eri väestöryhmiä suomalaisessa yhteiskunnassa eriarvoiseen asemaan, ja silloin me luomme jo rakenteita, joka mahdollistaa myös sen yhteiskunnallisen kulttuurin, joka potentiaalisesti voi myöskin synnyttää rasismia, tai se voi jopa synnyttää poliittista väkivaltaa. Kun mietitään tätä kotouttamislakia, niin siinä ohjaavana tekijänä on ollut tämä vetovoimatekijäelementti, mistä paljon puhutaan, mikä sinällään on varmaan asia, minkä kanssa hallituksen täytyy tasapainoilla, mutta meidän täytyy olla varuillaan, sillä jos me rupeamme ei arvojen kautta suuntaamaan lainsäädäntöä esimerkiksi vetovoimatekijöiden kautta, niin yhtäkkiä me päädyimmekin tilanteeseen, missä me olemme kadottaneet sen arvon ja me teemme valintoja ja lainsäädäntöä toisella reitillä. Ja kuka silloin vaalii sitä arvopohjaa, mille tämä yhteiskunta rakentuu? Kuka silloin vaalii sitä, että se ehdottomuus, jolla me täällä salissa toteamme, että rasismille ehdoton ei, (Puhemies koputtaa) toteutuu tässä yhteiskunnassa? Ja toivon, että tähän (Puhemies: Aika!) kiinnitetään huomiota.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

15.15 Annika Lapintie vas: Rouva puhemies! Meillä on lainsäädännössä selkeästi kielletty väkivalta — se on rikos. Kiihottaminen kansanryhmää vastaan niin ikään on määriteltä selkeästi rikokseksi, ja kuuluminen tällaiseen järjestäytyneeseen rikollisryhmään on myös rikos. Lisäksi rasistinen vaikutin eli motiivi on koventamisperuste rangaistuksissa. Ja mikä tällainen rasistinen vaikutin sitten olisi? Kansainvälisissä sopimuksissa selkeästi sanotaan, että jos rikos tehdään rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen alkuperän, etnisen alkuperän takia, kyseessä on rasismi, ja se on tehty silloin rasistisena rikoksena. Sen lisäksi viharikosta voidaan vielä käsitellä, jos rikoksen motiivina on seksuaalinen suuntautuminen tai uskonto. Eli sinänsä meidän lainsäädäntömme pitäisi olla aivan kunnossa.

Toiseksi ottaisin esille laajan keskustelun, jota täälläkin on käyty sananvapaudesta ja siitä, miten se on riistäytynyt internetissä, miten on tullut itsestäänselväksi hyväksyä mitä ihmeellisimpiä määritelmiä toisista ihmisryhmistä tai toisista ihmisistä. Tämänkin osalta meidän lainsäädäntömme ja perustuslakimme on aivan selkeä: Sananvapaus on perusoikeus, mutta se ei oikeuta polkemaan muita perusoikeuksia. Muita perusoikeuksia on totta kai oikeus elämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen mutta aivan samalla tavalla yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Sen lisäksi perustuslaissa on syrjinnän kieltö, jota ei sananvapaudella saa loukata. Syrjiä ihmisiä ei saa sukupuolen takia, ei alkuperän takia, ei kielen takia, ei uskonnon takia, ja kaiken lisäksi vielä julkisella vallalla on velvollisuus pitää huoli perusoikeuksien toteutumisesta.

15.17 Mats Löfström r: Värderade fru talman! Det känns helt ofattbart och ogreppbart med politiskt våld i vårt land. Det måste bli ett slut på att inte ta organisationer som Finska motståndsrörelsen på fullaste allvar. Motståndsrörelsen glorifierar utomparlamentariska metoder, strävar efter att kullkasta rådande rättsbaserade samhällsordning och använder våld för att nå sina politiska mål. Vi måste också ställa oss frågan varför unga män — för det är oftast män — väljer att aktivera sig i den här typens organisationer och blir nynazister.

Jag har själv besökt Auschwitz, jag har sett lastplatsen till Treblinka i Warszawa. De är fasansfulla platser där en del av det mest fasansfulla nazisterna gjorde begicks. Hur någon efter förintelsen kan välja att bli nynazist är svårt att förstå. Vi måste minnas historien. Men det visar hur viktigt det är att vi inte låter ungdomar falla utanför samhällets skyddsnät, och att vi hjälper dem som riskerar att trilla ur.

Vi har alla, vi politiker i synnerhet, ett ansvar att kraftigt ta avstånd från rasism och våld. Vi har alla möjlighet att också göra skillnad genom att inte, medvetet eller omedvetet, fiska upp motsättningar i samhället. Jag tror att vi behöver mer medmänsklighet, humanism och respekt i debatten, både i det riktiga livet och i sociala medier, för sociala medier är inte en parallell värld, de är på riktigt.

Det känns hemskt att en ung människa ska behöva bli ihjälslagen för att samhället ska stanna upp och reflektera. Det här får inte bli business as usual. Inga undanflykter kan rättfärdiga att en oskyldig person sparkas ihjäl. Nu räcker det.

15.21 Peter Östman kd: Arvoisa rouva puhemies, värderade fru talman! Det lämpar sig bra att jag fortsätter med min taltur efter riksdagsledamot Löfström.

Väkivaltainen ekstremismi, mutta esimerkiksi myös antisemitismi sen yhtenä ilmenemismuotona, on uhka demokratialle. Tänä päivänä antisemitismi on uudelleen voimak-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

kaasti nousussa sekä Euroopassa että maailmalla. Kesällä 2014 nähtiin monien eurooppalaisten suurkaupunkien kaduilla jättimielenosoituksia, joissa huudettiin kuolemaa juutalaisille. Myös Suomessa mielenosoittajat kantoivat hakaristilipuilla varustettuja bannereita.

Tässä ajankohtaisessa keskustelussa puhutaan paljon äärioikeistosta, mutta haluan huomauttaa, että Suomessa antisemitismien harjoittajia löytyy sekä oikealta että vasemmalta. Täällä Suomessa juutalaisyhteisö on joutunut viimeisen vuoden aikana investoimaan merkittävästi juutalaisten kohteiden, synagogien ja koulujen turvallisuuteen lisääntyneen antisemitismien ja turvallisuushäiriöiden takia.

Arvoisa puhemies! Pariisin ja Kööpenhaminan iskut juutalaisia vastaan muistuttivat, että meidän on puolustettava sananvapautta ja uskonnonvapautta täällä Suomessa. Toivon, että hallitus on tässä asiassa valppaana ja ryhtyy toimiin torjuakseen kasvavan antisemitismien.

Puhemies Maria Lohela: Sitten ministeri Lindström, 2 minuuttia.

15.22 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin, kiitos keskustelusta toistaiseksi. Minä haluaisin oikeastaan — oli valmiita vastauksia tuossa, mutta en ehkä nyt mene niihin — haastaa tätä salia siinä, että me puhumme nyt ääriliikkeistä, me puhumme vihapuheesta ja väkivallasta, mutta se, mikä tässä keskustelussa vielä on minun mielestäni jäänyt keskustelematta, ja mielestäni se on aivan olennainen pointti, minun ajatuksissani, on ihan tavallisen tolkun ihmisen huolet ja murhe. Kun he tulevat vaaliteltalle — puhun nyt siis perussuomalaisena — he aloittavat yleensä, että "minä en ole rassisti, mutta...", ja sitten kyselevät meiltä, että mitä näille ihmisille annetaan, kun he tulevat tänne, ja me koetamme sitten vastata sen parhaan kykymme mukaan. Jos me emme vastaa, se johtaa huhupuheisiin, se johtaa arvailuihin ja mutuihin, ja olen koko ajan koettanut tässä toimessa olla avoin, että myös ministeriöstä kerrotaan hyvät puolet ja huonot puolet avoimesti, koska tämä on minun mielestäni ainoa tapa, millä me pääsemme niistä mutuihin ja sellaisista asioista eroon, ainakin vähemmäksi, että ei kuvitella asioita, vaan oikeasti kaiken pohjana on faktatieto. Me emme ääriajattelulle välttämättä voi mitään — meillä on rikoslaki, ja meillä pitää puuttua niihin, ne pitää tuomita — mutta liittyen tähän isoon, hiljaiseen enemmistöön, joka on niitä tolkun ihmisiä, niin kuin edustaja Haavisto tuossa omassa hienossa puheessaan sanoi: tämä on minun mielestäni se isoin ongelma, miten me pystymme kertomaan tämän kaiken avoimesti, koska se on ainoa tapa väljentää näitä epäluuloja.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Risikko, 2 minuuttia.

15.24 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos näistä kommenteilta ja evästyksistä myös hallitukselle. Nykyinen lainsäädäntö siis antaa meille hyvät puitteet, se on ihan selvää. Toimeenpanoa on tehostettava, kuten olemme itsekin todenneet. Meillä oli erinomaisen hyvä analyysi oikeusministerillä ja sisäministeriön virkamiehillä, ja tultiin siihen tulokseen, että toimeenpanoon pitää nyt puuttua. Uusiakin toimia tarvitaan, ja noista äsken teille kerroin. Oikeusministeriö ja sisäministeriö ovat niitä yhdessä lähteneet valmistelemaan, ja me ihan aikataulullisesti nyt tämän syksyn aikanakin sitten näitä arvioita teemme. Mikäli tarvitaan puuttumista lainsäädäntöön, tarkennusta, täsmennystä, ehkä soveltamiseen liittyvää tarkennusta, niin se myös sitten tehdään.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen, se on tietysti kaikkein parasta. Meillähän on Ankkuri-toiminta, joka on tällainen moniammatillinen toiminta poliisilaitoksilla, ja se on hyvä, että se saadaan leviämään nyt joka puolelle.

Sitten täällä viitattiin siihen, miten ne henkilöt, jotka ovat näissä mukana, saataisiin sieltä pois, jos he haluavat sitä ja itsekin huomaavat, että näin olisi parempi. Meillä on tämän vuoden alussa käynnistynyt Radinet-toiminta, jossa väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan osallistuneita henkilöitä tuetaan erilaisin tukitoimin irtautumaan väkivaltaisesta toiminnasta. Se on erinomaisen hyvä asia.

Erityisen tyytyväinen... Näitähän voisi aina luetella, mitä kaikkea on tehty ja mitä tehdään, mutta se ei ole se juttu yksin. Näitä kaikkia tarvitaan, mutta se juttu on se, että me jokainen mietimme, mitä minä voin, mitä sinä voit tehdä ihan tavallisina kansalaisina. Meillä jokaisella nimittäin on vastuu, se on noussut tässä keskustelussa, ja se on mielestäni tässä kaikkein tärkeintä. On nimittäin vaara, että kun jotain asiaa on oikein paljon, niin ihminen turtuu siihen ja hiljaisesti hyväksyy. Se on tuho tälle yhteiskunnalle.

Puhemies Maria Lohela: Debattipuheenvuoroja pyydettiin tuossa äsken jo niin paljon, että käytetään tämä loppuaika sitten minuutin puheenvuoroilla.

15.26 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun keskustellemme ääriliikkeistä ja niiden tekemästä väkivallasta, voimme todeta, että onneksi meillä tämän tyyppinen, voisi sanoa, poliittinen väkivalta on vähäistä. Olemme myös toistaiseksi välttyneet vakavilta terroriteoilta, joita kuluneena kesänäkin Eurooppa on kohdannut.

Viimeaikaiset tapahtumat osoittavat kuitenkin meille, että demokratia ja vapaa yhteiskunta eivät ole itsestäänselvyys. Sen edestä Suomessakin menneet sukupolvet ovat taistelleet ja meidän pitää jatkuvasti taistella. Emme saa alistua raukkamaisten viattomiin kohdistuvien terroritekojen edessä, emme myöskään minkäänlaisen väkivallan edessä. Sananvapautta ja avointa kansalaisyhteiskuntaa tulee puolustaa myös kansainvälisellä yhteistyöllä. Tässä työssä Suomikin on mukana, ja tulee olla. Se työ on rauhantyötä, ja sitä tehdään kunnioittaen ihmisoikeuksia. (Puhemies koputtaa)

Arvoisa puhemies! On hyvä, että tästä salista lähtee nyt yhtenäinen viesti vapauden ja demokratian puolesta (Puhemies: Ja aika on täynnä!) kaikenlaista väkivaltaa vastaan.

15.28 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelu on tänään ollut pääosin korkealaatuista ja puheenvuorot sekä ryhmäpuheet erittäin hyviä. Ikävänä velvollisuutena kuitenkin minulla perussuomalaisten ryhmänjohtajana on vastata muuttamiin niihin ala-arvoisiin huomautuksiin, mitä täällä on tehty meidän suuntaamme. Viitataan esimerkiksi RKP:n ryhmäpuheeseen. Kaikessa ystävyydessä totean, että kaikki se, mikä ei ole itselle mieleistä, ei silti ole rasismia. Näin ei voi lähteä liikkeelle, että jokainen demokratiaankin täydellisesti sitoutunut liike edustaa rasismia, jos edustaa eri mielipidettä. Silloin ollaan nimenomaan ääriajattelun suuntaan siirtymässä.

Toinen kysymys meidän kunnallisvaaliehdokkaidemme sitoumuksista. Meidän jokainen ehdokkaamme on sitoutunut arvokkaaseen käytökseen, joka käsittääkseni sisältää myös sen, että ei tee mitään rasistisia toimia tai ulostuloja. (Välihuutoja) Lisäksi olemme jo allekirjoittaneet rasisminvastaisen julistuksen, kuten muutkin puolueet täällä. Tämä olisi hyvä muistaa ennen kuin jatketaan näitä naurettavia syytöksiä.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

15.29 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskuntaryhmien yhteinen keskustelualoite ääriliikkeistä ja poliittisesta väkivallasta on erittäin tervetullut. Toivottavasti se omalta osaltaan herättää meidät kaikki nyt tähän kehitykseen, joka viime vuosina on valitettavasti mennyt vain huonompaan suuntaan. Minä toivon ja kannustan, että kaikki me luemme tuon keskustelualoitteen perusteellisesti ja pidämme siitä kiinni yksimielisesti. Tuossa aloitteessa sanotaan, että Suomi on maa, jossa jokainen ihminen on samanarvoinen. Periaate perustuu ihmisoikeussopimuksille ja omalle perustuslaillemme.

Puhemies! Valitettavasti viimeksi eilen tässä salissa kuitenkin kiisteltiin ihmisten samanarvoisuudesta. Nyt on aika ymmärtää, että väkivalta ei ilmesty tyhjästä. Sinne johtaa tie, joka alkaa ihmisoikeuksien kiistämisestä, jatkuu vihapuheiden hyväksymisellä ja päättyy poliittiseen väkivaltaan. Jos emme käänny tältä tieltä, menetämme kalliista isänmaastamme kaiken sen, minkä puolesta on uhrauduttu ja tehty työtä.

15.30 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos hyvistä puheenvuoroista. Haluaisin nostaa yhden yksityiskohdan tähän keskusteluun, ja se on taito ja mahdollisuus lukea. Lukeminen opettaa empatiaa, se opettaa kunnioittamaan toisten kieltä, kulttuuria, historiaa. On vaikea ajatella järkevästi, jos ei osaa lukea. On vaikea puhua järkevästi, jos ei osaa lukea. On vaikea kirjoittaa järkevästi ja tahdikkaasti, jos ei ole mahdollisuutta lukea. Sosiaalinen media, jossa tämä tahditon kirjoittaminen usein ilmenee, tahtoo olla vähän nimeltäänkin jo vääristynyt: sosiaalinen media tuntuu olevan enemmänkin epäsosiaalinen media, epsome eikä some. Kannustan hallitusta kaikkiin niihin toimiin, jotka mahdollistavat hyvän äidinkielen, suomen tai ruotsin tai jonkun muun kielen, oppimisen ja lukemisen edistämisen.

15.31 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on kuultu tänään isoja ajatuksia ja merkittäviä asioita. Moneen kertaan olemme kuulleet, että nyt rasismiin, vihapuheeseen ja etenkin väkivaltaiseen liikehdintään puututaan laajasti, tehokkaasti ja välittömästi. Haluan johdattaa tämän keskustelun kuitenkin sen alkulähteille, Rautatieasemalle, missä Suomen vastarintaliikkeen jäsen surmasi suomalaisen nuoren miehen. Moni suomalainen pohtii tällä hetkellä, mitä se laajasti, tehokkaasti ja välittömästi puuttuminen tarkoittaa tässä tilanteessa. Kun oikeusministeriö on sanonut, että väkivaltainen yhdistys voidaan lakkauttaa, millaiset toimet ovat nyt edessä Suomen vastarintaliikkeen, joka on toistuvasti tarttunut väkivaltaan, lakkauttamiseksi?

15.32 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! 20 vuoden eduskuntaurani aikana minkään vaikean asian kohdalla en ole kokenut sellaista tunnelmaa kuin täällä tänään, kun kuuntelin ryhmäpuheita. Se vakava pohdiskelu, se sitoutuminen poliittisen väkivallan, rasismin torjuntaan oli suorastaan harrasta. Tämä antaa hyvän pohjan — hiljaisuuden aika on todella ohi. Mutta on tärkeää, kuten ministeri Lindström totesi, miten viemme tätä eteenpäin. Että se sama henki, joka oli tänään kaikissa ryhmäpuheissa, on joka kerta, kun me kohtaamme ihmisiä tuolla kaduilla, ja samaa viestiä samalla päättäväisyydellä, samalla sitoutumisella viemme eteenpäin.

Täällä on myös kerrottu, että sanat ovat tekoja. Niin on kirjoitettukin sana. Jos joku järjestö asettaa tavoitteekseen väkivallalla valkoisen rodun ylivaltaan pyrkimisen ja laillisen

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

yhteiskuntajärjestelmän romuttamisen, niin silloin on löydyttävä välittömästi keinot tällaisen toiminnan lopettamiseen, (Puhemies koputtaa) ja tämä on minusta se tärkein.

15.33 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni on erittäin mielenkiintoista keskustelua ollut tänään, ja mielestäni on suurimmaksi osaksi ollut erittäin tärkeitä puheenvuoroja. Puhutaan ja keskustellaan paljon siitä, mistä äärioikeiston uudelleen nousu maailmalla johtuu, ja monesti ajatellaan, että tämä liittyy sosioekonomisiin syihin, niin kuin täällä on sanottu, tai strategiseen tarpeeseen etsiä joitain yhteisiä vihollisia. Mutta viime aikoina on ollut myös teorioita, jotka viittaavat siihen, että äärioikeistoon kuuluvat itse asiassa pelkäävät eniten suhteellisen hierarkkisen statuksen menettämisestä yhteiskunnassa ja liittävät sen maahanmuuttajiin, tällaiseen maahanmuuttopelkoon, ja haluavat pelotella maahanmuuttotulvilla. Siinä rasismien ja maahanmuuttopelon akselilla on kyllä tärkeää keskustella ja pohtia myös pieniä tekoja, että yllyttävätkö ne tai tukevatko ne rasismia tai mihin ne pohjautuvat. Eilen viimeksi oli eduskunnassa keskustelu uudesta hallituksen esityksestä, joka nimenomaan kohdistuu ulkomaalaisiin työttömiin, että annetaan heille huonompi (Puhemies: Aika!) asema.

15.34 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tavattoman hälyttävää, että vastakkainasettelu on kasvanut ja eri suunnilla olevat ääriliikkeet ovat nostaneet päätään. Ajattelen, että osasyllisiä tähän kehitykseen olemme myös me päättäjät ja osaltaan tähän on vaikuttanut myös media.

Kun leikkaamme jatkuvasti heikompiosaisilta, kun työelämään pääseminen on vaikeaa ja jokapäiväisessä elämässä pärjääminen on lievästi sanottuna haasteellista, se ruokkii katkeruutta, syrjäytymistä, radikalisoitumista ja se purkautuu johonkin. Rasismi voi helposti nostaa päätään.

Medialla on suuri valta. Medialla on myös mahdollisuus uutisoida rakentavasti. Jos epäkohtien kritisointi leimataan aina fobiaksi tai huoli maan tai väestön tilanteesta ja siitä keskusteleminen leimataan rasistiseksi tai siihen suuntaan vieväksi keskusteluksi, se ei palvele rauhanomaista, rakentavaa yhteiseloja. Toivon vastuullista, objektiivista, rakentavaa uutisointia ja asioiden käsittelyä niin tässä salissa kuin mediassakin. Toimittajilla on suuri mahdollisuus vaikuttaa, mihin suuntaan ilmapiiri valtakunnassa menee jatkossa. (Puhemies koputtaa) Haastan jokaisen kansalaisen, (Puhemies: Aika!) myös jokaisen median edustajan... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

15.35 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä vaiheessa palauttaa salissa meidän mieleemme edesmenneen presidentti Urho Kekkosen sanat: "Vapaamielisyys, joka sallii kansalaisvapauksien väärinkäytön aina siihen saakka, jolloin tämä väärinkäyttö toteuttaa kansanvallan tuhoamisen, ei ole oikean kansanvallan kanssa sopusoinnussa. Kansanvallalla tulee olla oikeus itsepuolustukseen." Kaikelle poliittiselle väkivallalle on sanottava ehdoton "ei", ja tästä salista on lähetettävä vahva viesti, ettei turkistarhausta voi vastustaa busseja polttamalla eikä ole mahdollista, että sivulliset joutuvat väkivallantehtojen uhriksi siinä vaiheessa, kun uusnatsit osoittavat mieltään. Kiitän kaikkia eduskuntaryhmiä kauniista sanoista.

15.36 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun nyt täällä tänään puhumme väkivaltaisista ääriliikkeistä ja vuoron perään tuomitsemme sekä vasem-

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

malla että oikealla nyrkillä tehdyt iskut, on meidän muistettava, että sekä lukumääräisesti että uhka-arvoltaan vakavin ääriliike on ääri-islamistiset ekstremistit. Meillä on Suomessa noin 100 henkilöä, jotka ovat käyneet sotimassa tai ovat nyt sotimassa esimerkiksi Syyriassa tai Somaliassa, maissa, joista monet heistä ovat tulleet tänne Suomeen pakolaisena so-
taa pakoon. On ihan turha sanoa, että he eivät vielä ole täällä ainakaan tämän aatteen ni-
missä iskeneet, ja on vaarallista uskoa, että mitään ei tapahdu, kun kuitenkin kaikkialla Eu-
roopassa, missä tämän väestön määrä on kasvanut, on jo tapahtunut. Ja kun muutama edus-
taja täällä aikaisemmin puhui näistä juutalaisiin kohdistuneista iskuista, niin tässäkin yh-
teydessä on huomattava, että jopa äärioikeistoa vakavampi uhka juutalaisille on Euroopas-
sa nykyään ääri-islamistiset liikkeet.

15.37 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jokainen polku jo-
honkin alkaa jostakin. Itse kannan huolta ihmisten käyttäytymisestä sosiaalisessa medias-
sa. Siellä ihmisiä solvataan ja tölvitään eikä osoiteta minkäänäköistä kunnioitusta ihmistä
kohtaan eikä hänen mielipidettään kohtaan. Ja kun tällä tavalla sitten useita vuosia harjoi-
tellaan, niin se ruokkii tietynnäköistä asennetta ja tietynnäköistä suhtautumista lähimmäi-
stä kohtaan, ja on aika helppo arvata, että jos näillä asenteilla myöhemmin mennään sitten
esimerkiksi johonkin ääriliikkeeseen, niin mitä siitä seuraa. Kysyisinkin, arvoisat läsnä
olevat ministerit, voiko tälle ongelmalle mitään tehdä — nimittäin tämä joka päivä näyttää
vain tulevan pahemmaksi ja pahemmaksi.

15.38 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän keskustelun
tarkoitus on ollut osoittaa, että kaikki ryhmät haluavat tuomita väkivallan ja vihapuheen, ja
hyvä näin. Mutta se ei riitä. Meidän täytyy kysyä, mitä jokainen meistä tekee eri omi-
naisuuksissa silloin, kun kohtaamme netissä vihapuhetta: poistammeko me sen, vai mitä
me teemme? Mitä me teemme, kun me kohtaamme raitiovaunussa tai bussipysäkillä solv-
auksia tai tönimistä johonkin kolmanteen kohdistuvana? Tai mitä me teemme, jos meidän
omassa eduskuntaryhmässämme on ihmisiä, jotka valokuvauttavat itsensä ääriliikkeiden
edustajien kanssa (Juho Eerolan välihuuto) tai osallistuvat vihapuheen levittämiseen? Ei
kenellekään, oli se bussipysäkillä, eduskunnassa tai netissä, tule antaa tuulensuojaa vä-
heksymällä näitä tekoja: että pojat ovat poikia tai tähän on vain harmitonta huulenheim-
toa.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavan puheenvuoron jälkeen sitten ministeri Lindströmil-
le mahdollisuus vastata. — Edustaja Niinistö.

15.39 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikenlainen väki-
valta ja ilkeävalta on tuomittavaa, ja on tärkeää, että me yhdessä tässä salissa kansanedusta-
jina, myös suomalaisina, toimimme rauhanomaisen kehityksen, demokratian, oikeusval-
tion ja ihmisten yhdenvertaisuuden puolesta. Ja nyt kun me pohdimme erityisesti tätä ra-
sismin ja fasismin uhkaa tälle maalle, niin pitää muistaa, että nämä ovat aatteita, joissa ih-
misten yhdenvertaisuus lähtökohtaisesti kyseenalaistetaan, osin väkivaltaisilla keinoilla. Sik-
si tämä on erityinen ongelma, ja siksi meillä on poliittisina johtajina myös arvojohtajuuden
taakka kannettavanamme eli se, että me kaikilla teoillamme ja puheillamme osoitamme,
että me puolustamme ihmisten yhdenvertaisuutta: laeissa, kansalaisina tuolla kaduilla, sil-
loin kun me täällä eduskunnassa keskustelemme, joka teossamme.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Arvoisa puhemies! Haluan myös korostaa sitä, että suomalaisuus on parhaimmillaan sitä, että se on mukaan ottavaa, että kaikki me yhdessä voimme hengittää vapaana tässä maassa tätä ilmaa. Ja oli hieno olla Peli poikki -mielenosoituksessa läsnä, kun nigerialaistaustainen laulaja lauloi Eppu Normaalia ja kaikki erilaiset (Puhemies koputtaa) suomalaiset yhtyivät siihen. (Puhemies: Aika!) Sitä on parhaimmillaan suomalaisuus.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Lindström, 2 minuuttia.

15.41 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tähän vihapuheeseen ja siihen sääntelyyn, mitä edustaja Eestilä nosti esille. Siis siitä rangaistavasta vihapuheesta säädetään rikoslaissa, ja se keskeinen säännös on täällä moneen kertaan mainittu: kansanryhmää vastaan kiihottaminen. Ja siitä siis tuomitaan semmoinen ihminen, joka levittää yleisön keskuuteen viestiä, jossa uhataan, paneutellaan tai solvataan jotain ryhmää rasistisella perusteella. Näitä kansanryhmää vastaan kiihottamisia tuli viime vuonna poliisin tietoon 43 kappaletta, ja se määrä on ollut kasvussa. Ja tuomioistuimissa käsiteltyjen rikosten määrä on vaihdellut muutamasta kappaleesta vajaseen kahteenkymmeneen. Tämä osin tietysti todistaa toisaalta sen ikävän seikan, että näitä on tullut lisää, mutta toisaalta sen, että tämä laki myös toimii ja näihin asioihin puututaan. Niiden soveltamisessa ei pitäisi olla mitään epäselvyyttä.

Sitten tämä rasistisiin ryhmiin puuttuminen. Voidaan ensisijaisesti puuttua yhdistyslain avulla. Ja hallitus tosiaan päätti viime viikolla tai tässä taannoin osana sen ääriliikkeiden vastaisia toimenpiteitä, että yhdistyslain toimeenpanoa todellakin tehostetaan, ja Poliisi-hallitus ja syyttäjät arvioivat parhaalleen sen lakkauttamiskanteen nostamisen edellytyksiä Suomen vastarintaliike -nimisen rekisteröimättömän yhdistyksen osalta. Tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, miten korkea se kynnys tällaisen yhdistyksen lakkauttamiselle on, koska yhtään tällaista kannetta ei ole nykyisen yhdistyslain aikana nostettu. No, tässä toisaalta tulee tämä toiminta, jota tässä arvioidaan, mutta yhdistyksen lakkauttamisella puututaan perustuslaissa suojattuun yhdistymisvapauteen, ja tässä on tietysti tasapainoitava, minkä vuoksi tämä kynnys lakkauttamiselle ei voi olla kovin matala.

15.43 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että tästä salista lähtee voimakas ja yhtenäinen viesti siitä, että poliittista väkivaltaa kuten muutakaan väkivaltaa ei tässä maassa sallita. Viranomaisten tulee puuttua voimakkaasti poliittista väkivaltaa käyttävien liikkeiden toimintaan. Erityisen tärkeää on nyt vihdoinkin puuttua äärioikeistolaisen, uusnatsistisen Suomen vastarintaliikkeen toimintaan, jonka toimijoiden tilillä on jo epäillyn kuolemantuottamuksen lisäksi muun muassa kaasuiskuja ja puukotus.

Keskeinen tekijä matkalla kohti poliittista väkivaltaa on väkivallan oikeutusta rakentava puhe. Poliittinen väkivalta seuraa sille puheella ja politiikalla rakennettua oikeutusta, ja tätä oikeutusta rakentavat yleensä eri henkilöt kuin ne, jotka ryhtyvät siitä rohkaistuneena toimintaan. Tämä meidän päättäjien ja muiden yhteiskunnallisten vaikuttajien on syytä muistaa ja ymmärtää. Poliitikassa sanat ovat tekoja, ja sanoillamme voi olla joko poliittista väkivaltaa lietsova tai hillitsevä vaikutus.

15.44 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan antaa hallitukselle tunnustuksen siitä viime viikon linjauksesta väkivaltaisiin ääriliikkeisiin

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

puuttumisesta, siitä että lainsäädäntöä nyt ryhdytään vakavasti soveltamaan ja tiukasti puuttumaan näihin ongelmiin ja sitten toisaalta myös tarkastellaan näitä viranomaisten resursseja ja toimintaedellytyksiä. Kun ministeri Risikko tuossa kertoi, että hallitus valmistelee nyt täydentävää budjettiesitystä turvallisuusviranomaisten resursseista, haluan nyt vedota siihen, että viime vaalikaudella kaikki eduskuntaryhmät tässä salissa sitoutuivat siihen, että poliisien määrää ei vähennetä. Ja sen takia vetoan siihen, että tuo uhka siitä, että poliisimäärä nyt lähestyisi sitä 7 000 rajaa, yhdessä torjutaan. Turvallisuus on (Puhemies koputtaa) valtion ydintehtävä, ja tässä (Puhemies koputtaa) on kysymys vain muutamasta kymmenestä miljoonasta eurosta.

Puhemies Maria Lohela: Vielä edustaja Mika Kari, ja sitten ministeri Risikko.

15.45 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että täällä eduskunnassa on tänään selkein sanoin sanouduttu irti väkivallasta ja vihapuheen käytöstä. Minusta kuulosti myös hyvältä, niin kuin tuossa edustaja Uotila aikaisemmin totesi, että täällä on kiinnitetty huomiota myös eduskunnan omaan keskusteluun, siihen, millä tavalla eduskunnassa käydään poliittista keskustelua.

Kuitenkin haluan kiinnittää huomiota tähän edustaja Räsänen toteamukseen poliisien resursseista. Poliittinen väkivalta on varsin pieni rikollisuuden muoto Suomessa, ja suoraan poliisin resurssit eivät tähän kyseiseen asiaan liity. Siltä osin haluan todeta, että sosialidemokraatit ovat myös esittäneet poliisin määrärahan lisäämistä.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Risikko, 2 minuuttia.

15.46 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä kysyttiin poliisien resursseista, ja haluan siihen nyt sitten vastata:

Meillä on silloin selonteossa viime keväänä todettu, että pitäisi olla vähintään se 7 000. No, minä olen henkilökohtaisesti sitä mieltä, että se vähintään-sana on siinä todella tärkeä, koska koko ajan tulee uusia tarpeita ja se 7 000 ei tule riittämään. Kun siellä kehyksissä ei tällä hetkellä ihan niinkään paljon sitä rahaa ole, niin olen monessa yhteydessä jo todennut, että viime budjettiriihessä otin jo puheeksi tämän asian, eli että meidän pitää saada ensi keväänä se kehyskorjaus, mutta sen lisäksi me tarvitsemme nyt myöskin täydentävässä lisää resursseja, koska meillä on tällä hetkellä noin 7 200 poliisihenkilöä ja vain ainoastaan noin 7 henkilöä on työttömänä, eli meillä ei varsinaisesti ole reserviä missään. Nyt on sitten tilanne se, että meillä määräaikaisuus päättyy nyt noin 200 henkilöllä vuoden lopussa, mistä kaikki ovat tietoisia täälläkin talossa, ja nyt on tarkoitus, että me pystyisimme pitämään ne 200 määräaikaista vielä edelleen, koska me tulemme tarvitsemaan heitä. Siitä syystä ollaan nyt tekemässä sitä täydentävää esitystä. Myöskin tähän nettipoliisitoimintaan Poliisihallitus on tarttunut hyvin rivakasti, ja niitä resursseja tullaan lisäämään, ja siihen tarvitaan tietysti sitten niitä lisäresursseja. Sitten myöskin oikeusministeriön kanssa ollaan käymässä läpi, että se koko ketju tässä olisi.

Nyt vielä haluan sen sanoa, että pelkällä rahalla tämä ei nyt ratkea, koska meidän pitää miettiä myös poliisien työnjakoa. Tällä hetkellä poliisit ottavat koppia sellaisista tilanteista, joissa muut palvelut eivät toimi: jos päihdepalvelut eivät toimi, poliisi ottaa kopin; jos mielenterveyspalvelut eivät toimi, poliisit ottavat kopin. Kaiken kaikkiaan tämä työnjako pitää saada kuntoon.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Sitten haluan nyt tänä päivänä tässä julkisesti sanoa, että nyt on sellainen kummallinen asia liikkeellä, että oltaisiin poliisiverkostoa nyt vähentämässä. Se ei pidä paikkaansa. Viime keväänä on tehty poliisiverkoston (Puhemies koputtaa) valitettavasti karsintaa, ja se (Puhemies koputtaa) karsinta riittää, enempää ei tarvita. (Puhemies: Nyt on aika täynnä!)

15.48 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhutaan väkivallasta, rasismista ja vihasta eri muodoissaan, niin sehän on puhetta yhteiskuntarauhasta sanan syvässä merkityksessä. Minä näen tärkeänä, että yhteiskuntarauhan sosiaalista, henkistä ja moraalista pohjaa kaikin tavoin me kaikki yhdessä voimme vahvistaa. Silloin siihen kuuluu myös se, että päättäjät omassa toiminnassaan ja puheillaan tässäkin huoneessa, esimerkillään, näyttävät, että eri mieltä voidaan olla, ja pitää olla, toinen toistaan kunnioittavassa sävyssä. Kouluilla, koululaitoksella on tässä suhteessa aikamoinen pohjamerkitys ja kodeilla niin ikään ilmapiirin rakentamisessa, että yhteiskuntarauhaa pyritään rakentamaan, eikä mediakaan ole tämän vaatimuksen ulkopuolella. Näissä asioissa kukaan ei ole katsomossa.

15.49 Tiina Elovaara ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että keskustellaan siitä, mitä Suomen vastarintaliikkeen kaltaisille järjestöille pitäisi tehdä. Suomen linja on tähän asti ollut se, että seurataan ja jossain määrin suvaitaan, toivotaan, että toiminta kaatuu omaan mahdottomuuteensa. Poliittisen väkivallan tutkijan Leena Malkin mukaan siinäkin on oma viisautensa, koska ylimitoitettut vastatoimet ovat voimakkaasti radikalisoiva tekijä. Samoin kuin se, jos eri suunnilta tulevia liikkeitä käsitellään eri tavoin suhteessa siihen, mitä nämä liikkeet tekevät. Nyt meidän poliitikkojen tehtävä on vahvasti todeta, että meidän poliittiseen järjestelmäämme ei kuulu poliittisen väkivallan käyttäminen. Sitten on vielä etsittävä konkreettiset toimenpiteet tämän väkivallan estämiseksi.

15.50 Kari Tolvanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ensinnäkin ministereille hyvistä avauksista ja kollegoille keskustelusta. Erityisen iloinen olen tuosta ministeri Risikon avauksesta, näistä 200 poliisista, joiden määräaika päättyy vuodenvaihteessa. Se muistaakseni 14,3 miljoonaa vaatii lisää rahaa, ja hienoa, että siihen löytyy. Ja hienoa, että nettipoliisien toimintaa vahvistetaan. Mutta täytyy nyt muistaa, että jos netistä löytyy jotain, sitten sen jälkeen tarvitaan raadollista tutkintaa, ja jos sieltä löytyy jotain mikä vaikuttaa kentälle, niin sinne tarvitaan ihan virkapukuisia poliiseja estämään näitä mellakoita, että ei saa unohtaa tätä tärkeätä asiaa. Mutta on loistava juttu, että ministeri on ottanut kopin tästä.

Mutta sinne oikeusministerin puolelle toivoisin: Nämä tietyt pykälät tästä järjestäytyneen rikollisryhmän toiminnasta ovat aika selkeitä, mutta se missä on epäselvyyttä on tuo rikoslain 17 luvun 1 a §, Järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen. Sitä on vähän muutettu tällä hallituskaudella, mutta se ei vielä kukaan toimijoiden, poliisien ja syyttäjien, mukaan ole sellainen, että siinä saataisiin se tahallisuuspuoli (Puhemies koputtaa) näytettyä oikein toteen, että tähän toivoisin pientä tarkistusta.

15.51 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tärkeätä, että kaikki suomalaiset ja myöskin eduskunta pysähtyvät niiden tapahtumien ääreen, joita me olemme viime aikoina Suomessa nähneet. Suomen vastarintaliikkeelle ei pidä olla eikä millekään sellaiselle organisaatiolle, joka toistuvasti järjestelmällisesti käyttää väkivaltaa

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi, pidä olla sijaa suomalaisessa yhteiskunnassa, kuten ei pidä olla minkäänlaiselle väkivallalle. Hallituksen linjauksia toimeenpanon tehostamisesta on helppo tukea. Siellä on esimerkiksi tähän nettivihapuheeseen puuttuminen, asia jota SDP:n piiristä esitettiin viime keväänä, ja siellä on monia muita. Nimenomaan tämä puuttumisen tehostaminen on erittäin hyvä asia.

Mutta sitten ministerit ovat korostaneet paljon sitä, että mitä me kaikki voimme tehdä, ja on erinomaisen hyvä, että me kaikki puolueet allekirjoitimme tämän rasismien vastaisen peruskirjan. Siinä peruskirjassa todetaan, että puolueet myös sitoutuvat itse toimimaan niin, että kaikki, jotka ovat mukana toiminnassa ja kampanjoissa, (Puhemies koputtaa) ovat tietoisia näistä periaatteista. (Puhemies: Aika!) Siksi SDP on tämän esityksen tehnyt.

15.52 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otan esille yhden asian, joka keskustelussa ei vielä ole ollut esillä. Se on meidän kansallisten symboliemme käyttö, jonka nämä äärioikeistolaiset tai äärinationalistiset liikkeet helposti haluavat omia: Suomen lippu, Suomen vaakuna. Alkaen siitä, kun skinien hihoissa näkyy näitä Suomen lippuja ja toimitaan väkivaltaisesti. Olemme nähneet tätä ilmiötä maailmalla: Englannissa jalkapallohuligaanit koettivat viedä Union Jackin mennessään, Norjan lipusta jotkut Breivikin tukijat ovat yrittäneet tehdä tällaista symbolia Breivikin tuelle.

On erittäin tärkeää, kun Suomi valmistautuu nyt 100-vuotisjuhlavuoteen, että pidämme kiinni näistä kansallisista symboleista, koemme, että ne ovat kaikkien symboleita, emme hyväksy, että niitä missään liitetään väkivaltaiseen tai äärikäyttäytymiseen. Ehdotan valtionneuvoston jäsenille, että Suomen 100-vuotisjuhlan yhteydessä erikseen kiinnitettäisiin huomiota tähän, että kansalliset symbolit takaisin meille kaikille suomalaisille. (Ben Zyskiewicz: Hyvä!)

15.53 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Halusin vielä mainita, kun tässä ministeri Lindström puhui hiljaisesta enemmistöstä, että mielestäni on tärkeää huomioida se, että nämä äärioikeistolaiset liikkeet eivät muodosta uhkaa ainoastaan vähemmistöille tässä maassa, vaan juurikin meille kaikille ja koko meidän yhteiskunnan demokraattiselle järjestelmälle.

Tämän Jyväskylän Suomen vastarintaliikkeen tekemän puukotuksen jälkeen minä jouduin pitkään vastaamaan nuorten alaikäisten ihmisten viesteihin, joita he minulle lähettivät, joissa kysyivät, uskaltavatko he osallistua vasemmistonuorten toimintaan, uskaltavatko he tulla meidän järjestämiimme keskustelutilaisuuksiin kirjastoissa, uskaltavatko he ylittää osallistua puoluepoliittiseen toimintaan, olla markkinoilla, kaduilla jakamassa poliittista materiaalia. Tämä mielestäni on juuri se kaikista suurin uhka, jonka tämän kaltaiset liikkeet muodostavat meidän yhteiskunnalle, ja tämä on se todellinen demokraattinen uhka, mitä he edustavat.

15.54 Markku Rossi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eduskunta käyttää lainsäädäntövaltaa, ja sen tulee käyttää sitä suvereenisti. Hallituksen tulee tehdä niitä toimenpiteitä, joilla ehkäistään niin rikollisuutta, rasismia, väkivaltaa sen kaikissa muodoissaan. Täällä on hyviä puheenvuoroja käytetty juuri tämän suuntaisesti, ja tälle on kyllä olemassa Suomen kansanedustuslaitoksen yksimielinen tuki.

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

Erityisesti haluan kiittää edustaja Haavistoa ryhmäpuheenvuorostaan, siinä oli hyvä analyysi ja johtopäätöksiä, mutta myös tästä ajatuksesta, että nämä kansalliset symbolit ovat siinä oikeassa käytössä, mihin ne on tarkoitettu.

Me voimme jokainen tehdä jotakin. Edesmennyt isäni aikoinaan sanoi — näin häntä hyvin harvoin liikuttuneena, mutta kerran hän totesi sen — että eräs kylän poika oli todennut Tyyrinmäen kotikylällä, että sinulla on hyvät pojat, he eivät ole koskaan kiusanneet minua. Siis häntä, poikaa, jota monet aika paljon kiusasivat. Jotenkin silloin tuli se tunne, mikä täälläkin on ollut, että mitä me kaikki voimme jokainen tehdä. Mitä me voimme tehdä sen eteen, jota kiusataan, jota parjataan, jota käytetään väkivallan kautta uhrina (Puhemies koputtaa) tai edistämään joitakin muita huonoja päämääriä? Tässä on meillä kaikilla tehtävää.

15.56 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelualoite on todella tärkeä, se on kiistatta varmaan jokaisen mielipide. Pääasiallisesti keskustelu on ollut hyvin rakentavaa. Yhdessä tekeminen on ollut suomalaisen yhteiskunnan vahvuus. Vaikeina aikoina varsinkin siitä on pidettävä kiinni vahvasti. Minkäänlaiselle ääriliikkeiden väkivallalle tai uhkailulle, tuli se sitten oikealta tai vasemmalta tai mistä tahansa, ei tule antaa tilaa. Paras aseemme tällaisen toiminnan kitkemiseksi on avoin vuoropuhelu, demokratian pelisääntöjen noudattaminen ja viranomaisten toimintamahdollisuuksien varmistaminen.

Lisäksi työtä on tehtävä entistä pontevammin syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja mielensterveystyön saralla. Hyvinvoivat ja toimeliaat ihmiset nimittäin harvoin lähtevät mukaan ääriliikkeisiin. Minä kysyisin hallitukselta, minkälaisia suunnitelmia on tehty etenkin nuorten mielensterveyspalveluiden vahvistamiseksi. Osittain ministeri Risikko siihen jo vastasi. Ja samoin kiitän ministeri Lindströmiä, (Puhemies koputtaa) otitte esille tämän avoimen vuoropuhelun. Vaikeneminen (Puhemies: Ja aika!) ei ole hyvä asia.

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi puheenvuoro ennen ministereitä.

15.57 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on ollut erityisesti ryhmäpuheenvuoroissa erittäin selkeä sävel ja kyllä kaikissakin puheenvuoroissa, eli me haluamme nyt laittaa stopin väkivallan käytölle ja myös tällaiselle vihapuheelle, jossa kiihotetaan toimintaan toisia kansanryhmiä vastaan. Se on ollut erittäin tärkeä havainto, ja uskon, että tämä säteilee koko yhteiskunnassa.

Samalla on sitten aiheellista katsoa, miksi me olemme tässä. Niin kuin edustaja Kontula sanoi, pitää puhua täsmällisesti siitä, kuka teki mitä. Me olemme täällä sen takia, että rautatieaseman edustalla Helsingissä on potkaistu katuun nuori mies, joka myöhemmin on kuollut, ja tämän teon takana on tämä Suomen vastarintaliikkeen aktivisti ja tällä liikkeellä on synkkä historia: 2010 kaasuisku Pride-kulkueeseen, 2011 Oulussa kiinnikäynti kokoomuksen aktiiviin, 2013 tämä Jyväskylän kirjastotilaisuuden puukotus, (Puhemies koputtaa) Vantaalla ja Kotkassa samanlaisia. Täytyyhän tämä nyt saada lopetettua.

Puhemies Maria Lohela: Sitten tähän loppuun molemmille ministereille 1 minuutti.

15.58 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on hyviä keskusteluja käyty ja kiitos siitä, ja mielestäni tästä on hyvä jatkaa. Nyt ei

Punkt i protokollet PR 95/2016 rd

saa unohtaa tätä keskustelua, mikä on täällä käyty, vaan tätä pitää jatkaa. Sanoin tuossa omassa puheenvuorossani, että sanoillakin voi pahoinpidellä, todella vakava asia. Voi pahoinpidellä myös sanoilla, ja monesti siitä on niin lyhyt matka siihen fyysiseen väkivaltaan. Mitä me voimme tehdä? Ennen kaikkea ennalta ehkäistä vanhempina, aikuisina, mutta myöskin tarttua siihen syrjäytymiskehitykseen ja sitten katkaista sen kierteen. Nimittäin tämä tartuntatauti voidaan kyllä hoitaa. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Lindström, 1 minuutti.

15.59 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos keskustelusta. Ihan edustaja Tolvaselle liittyen nyt tähän järjestäytyneeseen rikollisryhmään kuulumiseen ja lain selkeyttämiseen, niin tietysti nämä rikoslainsäännökset on, näin minulle on kerrottu, tarkoituksella kirjoitettu tällaisiksi yleisiksi ja tekniikkaneutraaleiksi, mutta tämä teidän viestinne otetaan tietysti varteen.

Noin yleisellä tasolla tähän edustaja Haaviston esille nostamaan esitykseen näistä kansallistunnuksista. Itsekin näin leijonakorumiehenä ja kun minulla on tukka nappanahkaa, minutkin voidaan jossain vaiheessa sekoittaa skinheadeihin. En todellakaan ole rasisti. Älkää antako ulkonäön hämätä.

Kiitoksia asiallisesta keskustelusta kaikille.

Riksdagen avslutade debatten och behandlingen av ärendet.